

Isɔbu **Di mpátírì tɔ̀ t̀̀̀ nàaànt̀̀̀**

Isɔbu do tú onitisààwè nwe ke dé Kuyie nke yennínè omáà meyei, mbá ò í mmàke a bo ò sei ntìi ìnkè. Kè Kuyie nhò d̀̀̀̀ mmesàà nkòò màke d̀̀̀̀ kó dimàà d̀̀̀̀ nho niti ndè d̀̀̀̀, kòò né d̀̀̀̀ m̀̀̀̀nt̀̀̀̀o dem̀̀̀̀ou dim̀̀̀̀nni dim̀̀̀̀áà, o kp̀̀̀̀t̀̀̀̀i tim̀̀̀̀ou nè o bí nè o k̀̀̀̀nnaat̀̀̀̀o. De kó mef̀̀̀̀ũt̀̀̀̀ímè diemè mièke Isɔbu bo nkpaá ke tũ nkuyie naà? Weti, Isɔbu í wète o f̀̀̀̀nkúò.

Nè memme k̀̀̀̀o ǹ̀̀̀pobè mabèe k̀̀̀̀tení ke bo ò dou nke né d̀̀̀̀ke yí k̀̀̀̀caàrè o yèmmè. Bembè yèmmè do d̀̀̀̀ nyIsɔbu yetému deè te kòò f̀̀̀̀ũrì. Kè Isɔbuu bè bàao nè muẁ̀̀rímú kuce m̀̀̀̀pèu mièke, ke d̀̀̀̀ ò í càke m̀̀̀̀mamù.

Kè Ediu ntú onaanwè be mièke k̀̀̀̀bèi nke d̀̀̀̀: Kuyie nhõ duànní onit̀̀̀i mef̀̀̀̀ũt̀̀̀̀ímè k̀̀̀̀ndó kóò tiémmu.

Kè d̀̀̀̀ nyóó dente k̀̀̀̀ Kuyie nné b̀̀̀̀i nke d̀̀̀̀: Isɔbu m̀̀̀̀áà weè ǹ̀̀̀á nku kp̀̀̀̀í nkè d̀̀̀̀ wenni, kóò t̀̀̀̀nèné o kperè deè kó dimàà càke dem̀̀̀̀ou k̀̀̀̀nóó nkè d̀̀̀̀ mm̀̀̀̀annè d̀̀̀̀̀ do feti.

Di mpátírì nàaànt̀̀̀̀ duó ke d̀̀̀̀ommè

1. Dib̀̀̀̀ò b̀̀̀̀nt̀̀̀̀émè mef̀̀̀̀ũt̀̀̀̀ímè Isɔbu 1-2
2. Isɔbu ǹ̀̀̀pobè nàaànt̀̀̀̀ 3-31
3. Ediu ǹ̀̀̀kè t̀̀̀̀i Isɔbu 32-37
4. Kuyie m̀̀̀̀b̀̀̀̀i nt̀̀̀̀i 38-41
5. Isɔbu dáammè o yetímè 42:1-6
6. Kuyie nt̀̀̀̀nènmè Isɔbu ò do fetinne d̀̀̀̀ 42:7-17

Dibəð bennémè Isəbu məketimè

¹ Uusi èi miεke nke onìti mǎu do bomè kòo yètìrì tu Isəbu kè de kóo nìti ntú wèè dǎ̀rì Kuyie ndómè, ke wetí, ke dé Kuyie, ke yennínè omáà meyei. ² Kòo peité initidabí iyiekè inipobí itǎ̀ti, ³ kém̄m̄ake ipe sikəupísìyiekè (7000), yòyóbè sikəupísitǎ̀ti (3000), inaàdǎ̀dǎ̀rìyì idéi idéi sikəusinùmmù (500), sǎmmarímúbè sikəusinùmmù (500) bá o tǎmbè í ndò nkaà nkédeè. O yètìrì do feímu ke pēnkù benitibè bəmou, diyie yìenì kèè bíékè kəbe kpeye.

⁴ Kòo kó bedapàmbè nhǎ̀ yebaa nke firì betə̀bè cǎ̀i, ke ní yúnì be tǎ̀bè betǎ̀ti kè bèe wǎnné kédi dibanni.

⁵ Kè bè baá nhòmǎu cǎ̀tè kè dibanni dèè, Isəbuu duó nke bèe tínnì kòo bè dǎ̀dǎ̀ mawénkùmè kó ikuó, kè bè nyié nke dèe wenté kòo pike yè dikūnweñni sèi kéféuté bá wèè yuu ñnkè feǎ̀fè kétuo, ke náá nke tú kè dè yèmmè m bí bo ndǎ̀dǎ̀ meyei nyoo bè sǎ̀á nKuyie nnè be yèmmè miεke. Isəbu do me ndǎ̀rì sǎ̀á.

⁶ Kè diyie mari né mbo kè Kuyie ntǎ̀rè ntíkú ti Yiè nKuyie mborè, kè dibəð múnkεε kətoo be cuokè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke dǎ̀: A boní de? Kè dìi ò tǎ̀nné ke dǎ̀: N firínì ketenkè nke ke ceñti ceñti. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie ndi nàké ke dǎ̀: A yé n kóo tǎnti Isəbu kpéináà? Omǎu í bo ketenkè ñnkè koò dǎ̀nnè, ke dǎ̀rì n dómè, ke wetí, ke dé mí nKuyie, ke yennínè omáà meyei. ⁹ Kè dibəð tǎnné ti Yiè nKuyie nke dǎ̀: Isəbu sǎ̀nté ke da démaà? ¹⁰ Dè í tú a ò kǎnkému, we nè o cǎ̀tè nè o kpeye demouà? Kàa kó mesàà nhò bonè kòo dǎ̀rì dèè kó dimáà yíé nkòo pièti péi kǎpíenko

ketenkè keməuà? ¹¹ Mu nyoute a nòutè kénampe o kperε, n yému ke dò nhò bo da cōō kè dè nfeío.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké dibòò ke dò: O kperε kó dimàà n dè nda duómumu, a né báá ò kàáké o mómmuə.

Meòmme kè dibòò íté ti Yiè nKuyie mborè.

¹³ Diyiè mari ke s̄ nyIsəbu kó besapàmbè nè o kó besapàmbè bè bo o kóo po c̄fètè ke yo ndibanni. ¹⁴ Kè ditōnni mari tuəkení Isəbu borè ke dò: Inààke do duòmumu kè s̄mmarímúbè cènti i borè ke diiti, ¹⁵ kè Sabaa èi kəbe kətení ke ti do ke fié a tōmbè ke fiète inààke, kè míi máà yenté ke kətení ke bo da náké.

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo t̄u t̄uəkení ke dò: Fetaafè fè pεε, kè fe kó muhãã ncùténí kefinkè ke còuté ipe nè i c̄εmbe ke bè kùə, kè míi máà yenté ke kətení ke bo ti nda náké.

¹⁷ O nùu í do ketenkè kòo t̄u t̄uəkení ke dò: Kandee èi kəbe beè kətení titōnti t̄itããti ke ti do ke fèke ti yòyóbè, ke fié betōmbè kè míi máà yenté ke kətení ke bo da náké.

¹⁸ Ò kpaá ke me nnáá nkòo t̄u t̄uəkení ke dò: A kó besapàmbè nè a kó besapàmbè beè tikú be kóo po c̄fètè ke yo ndibanni, ¹⁹ kè kuyaaakù makù iténí dikpàà tedəntè bíékè, ke s̄antè tec̄fètè kentímè menàà, kè t̄e do ke bè yàke kè bè kú, kè míi yenté m máà ke kətení ke bo da náké.

²⁰ De mōnni kè Isəbuu íténí, kékēté o yaàbòri kékuó o yùti kédoroo ketenkè kénínkú késīnnəə, ²¹ kébéi nke dò:

N yènní n yɔ pɔuti ntetìrì ndi,
 ke yó nkũnti n tetìrì,
 n Yiè nKuyie nkuù ò duó nkè kuù wè̃te ke cɔuté,
 ku yètìrì ndeu.

²² Demɔu de miẽke Isɔbu í nyeté, ò í nnàké ti Yiè nKuyie tiyeyiti mati.

2

Dibɔ̀ bennémè Isɔbu kuce medérímè

¹ Diyie mari kè Kuyie ntɔ̀rè tó tí nti Yiè nKuyie mborè, kè dibɔ̀ múnkɛe kɔtoɔ be cuokè ke cómmú ti Yiè nKuyie nyìkè. ² Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke dɔ̀: A boní de? Kè dibɔ̀ kù tɛ̀nné ke dɔ̀: N firíní ketenkè nke ke ceñti ceñti. ³ Kè ti Yiè nKuyie mbeke dibɔ̀ ke dɔ̀: A yé n kóo tɔ̀nti Isɔbu kpéínáà? Òmɔ̀u í bo ketenkè ñnkè wèè ò dònne, ò dò̀rimu n dómè ke n dé mí nKuyie, ke yennínè omáà meyei. Ò fííkúmu ke wetí kàa ò tèm̀m̀u ke dó nh ò dò̀ meyei ndetetirè. ⁴ Kè dibɔ̀ dɔ̀: Onìti kònti tu o kònti nti, onìti m̀ke dè demɔu ò bo dè duóm̀mu o fòm̀mu kpéi. ⁵ Youte a nò̀utè kénampe o kònti, n yému ke dò nhò bo da cɔ̀ kè dè nfeío.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké dibɔ̀ ke dɔ̀: N wè nda duóm̀mu, a né báá kááké o fòm̀mu.

⁷ Kè dibɔ̀ íte ti Yiè nKuyie mborè, kékote kèuté Isɔbu yemuɔ nyonkuye, kétúóté o naàcèi kèntɔ kètuɔkenè o yuu ñnkòo. ⁸ Kè Isɔbuu waá nditántènyãã, kénkpèũnè omáà ke kari mutápeí mmiẽke.

⁹ Kòo pokùu ò nàké ke d̀: A kpaá wetímaà? C̄s̄ Kuyie nkékú. ¹⁰ Kè Isəbuu ò t̄nné ke d̀: Dè d̀omme kàa nàá nke d̀ nwèè yèmmè í bo? Tí c̄ú Kuyie mborè mesàà nke báá c̄uté meyiinaà?

Demou de mieke Isəbu nùu í nhò yeténè.

Isəbu népobè bèt̄āāti k̄atemè o d̄umu

¹¹ Kè Isəbu népobè bèt̄āātii keè meyi m̄mèè ò t̄ùk̄ení k̄éité bá wè o eì ke bo ò d̄ou. Edifasi Temmaa eì kou do nwe nè Bididaa Suaa eì kou, nè Sofaa Naama eì kou kè bèe w̄nné k̄ékte ke bo ò toténè meyeñc̄ar̄imè kòò b̄āñt̄enè o s̄émmè mieke. ¹² Kè bè nkpaá díetiri k̄éwénté kòò yà, bè í nna kòò banté k̄étiité yedabùò k̄ékeri be yaabòrè k̄epuo mbe máà mut̄áá, ¹³ k̄ékaroo ketenkè o borè k̄enkari ke d̀ ye we ȳeyiekè deyènnè d̄eyiekè bá be kòò m̄u í nna k̄éaate o nùu k̄ébéi nt̄imatì, ke ȳé bè yàmè kuyonku ò d̄euté m̄è botí.

ISƏBU NE O NEPOBE BE NĀĀMMÈ

3

Isəbu demmè mufòmmu

(3-31)

¹ Kè Isəbuu c̄s̄ o peit̄eyiè, ² k̄ébéi nke d̀:

³ Bè m peit̄é d̄ii yiè, de kó diyiè d̄ii feti, nè keyènkè k̄èe ȳi bè c̄uté denitidabire p̄auti k̄èe feti!

⁴ De kó diyiè nt̄ú dibiñnì kperi,

Kuyie nha borè keñkè,

a bá ndake de kó diyiè kpeti,

a báá míté di ñnkè a wenniku!

⁵ Kud̄onkùu d̄i d̄at̄inné ku kó dibiñnì, ye wetisùò mbo di ñnkè

kè kupàkù ndì dàátí kè kufõwaá ndi bo!

⁶ Dε kó keyènkè kupàkù dièkùu kè dàtínné,
bè báá kaa ndε kó keyènkè dibenni kó yewe miεε,
dε kó keyènkè bá nkóké betààbè kó yewe miεε!

⁷ Dε kó keyènkèε naá ntehãũnte,
bè báá keè diwèi kó tɛyĩtè dε kó keyènkè!

⁸ Dε kó keyènkè bèε kè fietí benitinòmbè
kè bèε kè bɔnté kusĩnkù!
Bèε kè fietí bewaàdààbè, kè bèε kè maánko!

⁹ Siwãã sii ðð yènní diúríkèpànni sii soute,
kè kè mbaa kuwenniku kémónté,
kè báá yà diyìè yètìní dè!

¹⁰ Kε yé dε kó keyènkè í kpetínnémè n yõ pouti,
kè í ñ fũnnè mesémmè diemè!

¹¹ Ba nte kè n yí ku n yõ pouti miεε?

Ba nte kè nyí ku n yènní dii mònni?

¹² Ba nte kè bè n ceé n yetìní dii mònni?

Dè dòmmε kè bè n yãá ndi miè?

¹³ Nè yíε n na nduómu béu,
nè miε n do duómu ke ompu.

¹⁴ Kε na nwéínnè bekpààtìbè nè bèè baké kutenkù,
bèè maà sikpààtìcèí kè sì naá nyedobuò.

¹⁵ N na mbonè sikpààtìbí nsi,
sì do mɔke mesɔɔ,
sì do piεku timátì péítì si cèí.

¹⁶ Yoo bè pànkε na nni ncùu kè m bá mbo,
n na nke nsɔroo ibí ì ì yà diyìè ì kōmε.

¹⁷ Dε bíékè beyeibe í kè dðri be tōmmú,
bèè wērí mú dèè bè ðð ké nhom̀pè.

¹⁸ Tikpetínti ke nhompu,

bè ténkε í kè yo wèè bè bàa o kó fεpíéfè.

19 Δε bíékè bè í baàtì bèè tu βεδιεβè nè bèè tu βεsámρóbè,
tídaatì γεmbè ténkε í tì baké.

20 Ba nte kè Kuyie nhõõ dennεní wèè yó nféũrì?
Ba nte kè Kuyie nhõõ duó mmufòmму wèè yo nyo
mmεsém̄m̄?

21 Wèè ò mbaa mukũũ mbá mù í tuòkùnì,
wèè ò nyáá mmukũũ mbè yáámmè tikpàtì.

22 Kòò bo nsó nhò kè bo diwèì bo ò kùò,
kòò do mpèté kufōtì dè na nhò naati,

23 wèè í wúó nhò kèrí dè
kè Kuyie nhò peri tipîtì timəu

24 Mí nkó mudìí né tú fekũũfè,
kè n nɔnniεti pũò mmenie ntēmè.

25 N cokù tì tìí n tuòkùnì,
n dé tì tìí né m bonè.

26 Kari só í bo, μεom̄pùm̄è í bo,
diwèì í bo,
meháárìm̄è máà mεè né m bonè.

4

Edifasi nàké tì Isɔbu

1 Kè Edifasi Temaα εì kou nyóó béinnè Isɔbu kòò
nùù dò:

2 Kè tì sàà yē nti bo da béinnè dè m̄è nda bimè dè báá
da yonkaà?

Ti mε nyí yóó na kénçíéké

3 F́ nwèè do duò mbenitibè itié,
f́ nwèè do teénnè bèè baà mbèitè ke bè kpénkùnkò,

4 f́ nwèè náàntì do íinko bèè do,

fɔ̀ nwèè do kpénkùnko bèè kǎntì bèitè.

⁵ Di mmànnì kàa kó dimànnì tùòke kàa yèmmè cààrè.

Kuyēĩku kuù da do ke da auté.

⁶ A baa yē nha dé Kuyie nku ke fũũkú kuù ìnkàà?

A mè nwetímèmu ke ìkú kuù ìnkè a bá nkù bùsà?

⁷ Totì a yèmmè, a yà diyie mari wèè í màke meyei nkòò fěũràà?

Yáà a yà benitisaàbè kǎ ndè?

⁸ Mí nyé ke do mbèè kuuti meyei

ke buòti mesémmè betàbè kpéi bèè mè kǎũ.

⁹ Kuyie nhǎǎ fuute muyaá kè bèè kú

ku ònnì kó muyaá nhǎǎ be nneinè.

¹⁰ Dicìrìcìrì kó fekontifè nè dimannì kó fěũntifè

Kuyie nkuù ò nte kè dèe cǎéké.

Kuù bǎkíi yecìrìcìrìpàà nkó yenì.

¹¹ Dicìrìcìrì ò mǎntèmu dì bo pǐ ndè kécááké kékú,

kè yecìrìcìrìbèe cǎété.

¹² Tináàntì matì tii bàhné ke yē nkǎãroo

kè n kèè ti kó kunampoo.

¹³ Keyènkè mǎnnì ndi iyèntotì ò tuàkenímè onitì kè

tidauntii ò sǎnké.

Benitibè nuò ncèèke dìi mǎnnì,

¹⁴ de mǎnnì ndi kufǎwáá nni mpǐrímè kè n kpeute,

kè n kũò bǎóté bǎóté.

¹⁵ Kè muyaá mmamùu pèètóo n yìkè

kè n kǎntì yē nyúdùdù.

¹⁶ Kòò mǎu dè bo m me nyí na koò banté.

Kè n né nwúó nho fènkù n yìkè kékeè feyíéfè kè fè

tu:

¹⁷ Onitì bo na ke dò ò wenni Kuyie n yìkàà?

Onìtì bo na kénáké wèè ò dǎ̀̀ ke dǎ̀̀ ò do nséià?

18 Kuyie nkunku í tǎ ku kó betǎmbè

ku tǎrè yie tú ku tǎrè ke í kpa meyei!

Kè nii benitìbè beè né bo nwennaà?

19 Bembè beè taà titàtì mièke, ke ã mutǎǎ mmièke

bè ã̃ yète bè temíétè kǎme.

20 Bèè ã̃ yènní dikũnweñni kè de nyóó yí kuyuoku

kè bè í kpaá

bèè ã̃ kú kè bè keté ke bá ndake.

21 Bèè ã̃ ã̃ tǎte kè beè do,

ke kú bá meciì nyí bè sànnè.

5

1 Tũ n kuó kè nsà kòò mǎ̀̀ bo da teennè!

Kuyie ntǎnni ã̃ndi ndi a yóó kuǎnnèmè?

2 Kunaupíé kuù kǎ̀̀ kuyèinkù,

kè tiyantitì kǎ̀̀ kudiènkù.

3 N yàmu kuyèinkù kperè yíé ndè,

kè dè nyóó yíé kè ku cǎ̀̀tè naá ntidobontì.

4 Kè ku bí dèténè medeetímè

kè bè nyi bekùnè bá òmǎ̀̀ í ì kòrímu.

5 Kè bekòmbè beè di ku diiti,

bè bo kèté tipotì kó kuperí kéta ké tì tùóté.

Bèè yáá ntikpàtì beè tùóté kù mǎ̀̀ke dè.

6 Meyei nyí yìèní mutǎǎ mmièke,

meǎ̀̀tímè me nyí boní ketenkè.

7 Onìtì bo ke bo fǎ̀̀tému,

ihǎ̀̀pépèrí ã̃ tǎ̀̀témè képuu.

8 Kè n do nda tú, n na nkuónnè Kuyie nku,

n na nku nàké m məke tì.

⁹ Kù dǎ̀rì dè deumu dè í dò nna kébanté,
ku diətì í dò nkaa nkédeè.

¹⁰ Kuù ǎ̄ cūñnì fetaaḞ ketenkè ìnkè,
kuù duǎ̀nnì meniē ndepaa mmieke,

¹¹ kuù ǎ̄ dee mbèè do bo de fūǎ̄
kuù ǎ̄ deeté bèè kuǎ̄.

¹² Kuù ǎ̄ caka meciì nyembè do dó kédǎ̄ tì
kédúǎ̄ nkè bèe yīēke bè dó kédǎ̄ tì.

¹³ Kuù duǎ̀ nkè meciì nyembè ciì mbè pīī,
kè be tié mmeciì nkpeyi yiè detetirè.

¹⁴ Kè dè bè dò ndibiñnì kuyie ncuokè,
kè bè ǎ̄ nkuyie ncuokè ke dò ndè tu keyènkè.

¹⁵ Kuyie nkuu me nhǎ̄ deetému osénniwè,
ké nhò kǎnké disie dī̀ yìèní be nò mieke.

Kòò fiète bekperíbè nou mieke.

¹⁶ Ocī̀rì yie məkemu ò ìkú tī̀ ìnkè.

Oyēiwe yie nùù báá táúté.

¹⁷ Dè nnaati tūnké Kuyie nyūǎ̄ nwèè to,

Isəbu a báá senkèrì muwērimú muməu yiè nda tié
ntì.

¹⁸ Ke yé kuù ǎ̄ kəutemè kè kuù taa,

kuù ǎ̄ poté kè kuù miekūnne.

¹⁹ Kù yó nda deerímu nè meyei,
meyei mmamè báá da ninte.

²⁰ Kè dikònnì tanní kù da deeté bá a báá kú,
kè mudoò me ntanní kù da deeténè kukpàriseú,

²¹ Kù yóó nda kǎnkému tináañyeiti tī̀ puotì didàù
kǎme,

kè beyeibe di do, a bá nyī̀kù.

²² Kè mudoò tanní yoo dikònnì fǎ̄ nní ndaú,

kè deṗĩmpĩnnè tanní kufõwaá mbá nda bo.

²³ Bè bəmmù yèè tārè a paku mieke yè bá ncaàri a diiti,

deṗĩmpĩnnè me mbá nda kóonnè.

²⁴ Kunaatí yó mbomu a cǐfètè mieke,

kàa siéké a naabaakèrì a ðfè mafè bá nkpa.

²⁵ A yaàbí yóó sũũmmu,

a yoo yèmu yepàà kè yèe siku kénsũ ke dò ntimùtì dōmmè.

²⁶ A yóó ntaṭi a fǎti ke sànnèmu a we.

Tidiiti ðð tuəkemè ti mǎnnì kébi kè bèe ti dèite.

²⁷ Ti yà tìnti memme, tì tu timómmənti nti,

ntì pĩ mmesàà kè tì da duó nyitié.

6

Isəbu tǎhné tì Edifasi

¹ Kè Isəbuu béi nke dò:

² Ke dò nkè bè do bàte n kó meháárìmè,
kè bè bo benné n sémmè tebiètè

³ Me cǐékù bo pǎtè dàméèrì nùù kó mubirímú kó
kucéékù,

deè te kè n nàà nke í yé n yé mmù.

⁴ Kuyie mmuwǎrímú muməu yiè nkó ipie nyii ñ
tùṭi

kè ì dōmmè ta m mieke.

Dekǎmbàdorikpèrè Kuyie nduànnì dè deməu duò n
yĩnkè nke behǎãpòmbè kōme.

⁵ Sǎmmarímú bo nwúó ntimúsùùtì o ìikè
kéncómmú ke kuànnàà?

Yàà fenàáfè bo nwúó ntimùtì kéncómmú ke kuò nnè
dikònnàà?

6 We mbo na kédi desere dèè í ã mukókúó?
Kunaatí bomu mekoyennotime mepéimè miakaà?

7 N do ãã í ndó kédéúté dè,
dèè né tú n kó mudii kè n dè pè mmediè.

8 Kè Kuyie ndo bo yie nkédòò n kù beke tì,
kè kù do yie nkédòò mbaa tì.

9 Kè Kuyie ndo bo yie nké n yēte,
kù na nyòute ku nòutè ké n deè.

10 Dè na nni mbàñtè,
diwèi na nni nkùò bá nè n fěũtímè í me ndeumè,
kè m mu n yí yete Kuyie nkùù dò mpáíí ku náañtì.

11 N wěrimú tú ãmmu kè m bo nsaké ke baa?
N yó nsaké ke baa ba m me nkumèmu ke dèè?

12 N kpeñni ditári kōme mmaà?
Yàà n kñnti kpeñnimu disòwũò kōme?

13 N kó meteèmmè kperere naá mpútì nweà?
N ténke í mōke dipínkèrì maràà?

14 Wèè fěũrì ò dò nho népobè nhò dómu,
bá kòò ténke í dé muwěrimú muməu yiè nwe.

15 N népobè n yóumu dikondaa kó menie nhōō yīmè,
kukó nkùù kó menie nyí karì me kōme.

16 Fetaafè ãñ ni diyōð kè menésĩmmè mèè kù ta
kè mupãã mboomu ndáátí.

17 Kè kuyiinkù yènní kùu kũũ,
kè diyie nááté kùu kpeío dende bàmbà.

18 Kè bekātipotambèe yóu be ce ké ndè daurí ke kù tũ,
ke deèti dikpáà tedontè ke yàa fetinè.

19 Temaa èi kó bepotaambè do i mbúó
Sebaa èi kó bepotaambè do ìkú ìi ìnkè.

20 Kè be yèmmè cààrè nè ikó mbè do tá ì,
bè tùðkoo diì m̀nnì bè í yà bè do d́ d̀, kè d̀e bè di.

21 Di kpepe me ndo nnè mí,
di yà t̀ì n t̀ùðkení kè di k̀m̀b̀ù̀d̀ì t̀ì do,
kè kuf̀ẁaá ndi p̃.

22 N di m̀oomu kè n tu di m p̃ d̀emaràà?

N yè mmu di ńóté d̀emarè di kpàti miεke ké m p̃áà?

23 N yè mmu di n deeténè n dootitə̀b̀àà?

N ỹmu dí n fiete beyeibe n̄u miεkaà?

24 N wénk̀unne ti, n ýó ỹmu nyúóó,
n nákénnè m béi ntì ke yeté.

25 Tináàntì t̀ì tu tiḿmm̀nti t̀ì í k̀ò̀r̀ì
di n wátìrì ì wátii tukúnè ba?

26 Di n wátìrì ònti ìnkè?

Di ẃó n náàntì kè t̀ì dò nkuyaak̀ù nku mí
nhosénnìwèà?

27 Di í ýó yete di bo t̃áámè tété deciribire kpéi,
di í ỹ̀εke di bo fítémè di népo.

28 W̃̀ὲteǹeǹí m bíékè di mm̀nnì
m bo na kénáké siyáà̀b̀ìsì di ì̀k̀àà?

29 Yóunè di bo nni mbek̀uǹem̀è,
d̀ò̀ǹè d̀è̀ wetí,

m̃i kpaá ke tú onatì.

30 Siyáà̀b̀ìsì bomu n ǹù̀ miεkaà?

Yáà n ń́ndenfè í baàtì tiyeiti?

7

Isəbu seimmè Kuyie

1 Onìtì kó muf̀d̀mmu d̀onnè kuh̃̀ā̀p̀ò̀nk̀ù k̀m̀mu mmu
ketenkè ìnkè,
ke d̀onnè wèè p̃i mmut̃nyonkumu.

2 Ke do nkudaakù ò nyerímè Kuyie ke yáá mmédéè, otònti ò mbaa mètè botí tiyeti.

3 Mí nkperere n yau dè betààbè bəmou dèè tu meyeñcaàrìmè, m baa né wentí ke wuommu nè kuyonku deyènnè demou.

4 Nh ò nyóó duó ke tú dèe cārike kéwentému kè ò duó dè nni nkóonnè kè dè yàa wenténko.

5 Yebiè yeè ta n kònti kè ò dàátí yemənkperè, ke puòti kè memótímè yìè.

6 N we firì ke pēxétému teyaàdùòdabeetè, ye pēnkému n ténke í baa mùmamù.

7 Kuyie nha yému ke dò n fòmму tú kuyaakù nku, n yí kpaá ke bo ya metuò mmamè.

8 Fí nwèè nànfè bo n yĩnkè a ténke í yó n yà, a bo nyóó wénté ketenkè ke bá n yà.

9 Diwetirì ò yentémè kédeè, wèè ta kudənkù o kperere me ndò, ò í wētini.

10 Ò ténke í wētini o cītèè, o cītèè ténke báá ò yà bitì.

11 Dèè te kè n yí yóó yóu m bo nnáámmè m bo meyeñcaàrìmè mieke nke, ke yó nnáá, n yó nsáútínèmu n kó mesémmè n yo mmè.

12 N túmu dàméèràà?
Yàa n túmu dàméèrì kó musĩmmù?
kàa waá mbebarìbè ke m bannè?

13 Nh ò nyóó duó kètú m bo omèpèmu, kè n dóùu yaate n sáútii.

14 De mənni kàa né n duənní tidəuntì tìi nh àà kufəwaá, Mebenkùmè mèè donnìnko n kōmbùòti.

15 Kuyie nkàa pànkε do n yĩεo dε nni ntōũ,
kε n do ku dε ntōũnε tikóũtì tikóũtì tii.

16 N cītirimu n yí yó nfòu kémante
n yóu, ke yé n fòmmu dònnèmε kuyaàkù nku.

17 Onitì tu we ke dō nhá ndake o kpéi?
Kàa yèmmε mbo o ìnkε?

18 Kàa ò sèú yekūnwerε yemau,
koò yàú yemà̀rε yemau.

19 Dε yó nkááké de kàa yóu a bo nni ntāmε fenònfε?
A bá n yóu kε m maá n nóntōũtáà?

20 Bá kε n càarεmu dε bo da dòò ba fǒ nwèè paké
benitibε?

Dε dòmmε kàa yēiti timau duò n yĩnkε?
Ba nte kàa nh òunε?

21 Ba nte kàa báá minné kε n cǐé n yei?
N yóó ta ketenkε nke kàa n wammú kémónté.

8

Suaa èi kou Bididaa béi ntì

1 Kε Bididaa Suaa èi kou béi nke dō:

2 Dε yó nkááké de kàa yóu a bo nnáammε tii mbotí?
Ɔmmònnì ndi a náaǹtì yóó yóumε ti bo nyièní̀mε
kuyaàkperíkù kōmε?

3 Kuyie mbo na kédi onitì muwērímáà?
Muwērímú mumau yiè mbo dòò dèè í síéà?

4 A nyé ke dō nha bí dòò meyei mme,
dεè te kε kù bè yietí be yei mmànnè tii yeti.

5 Kε fǒ nkó fenònfε bo ku bíékε,
kàa kù bàá kunku muwērímú mumau yiè,

6 Kàa tu onitisàù ke wetí,

de m̀̀nni k̀̀ yóó ndakemu a kpéí,
ké da cónné a f̀̀tìrì só.

⁷ A borime meketimè yó ntú mesám̀̀pómè mme.
Medérimè yóó mè deuténèmu mediè.

⁸ Beke bèè do bo nè dim̀̀nni kè bè da náké,
kénté mesàà nkè bè da náké be yembè do yé dè.

⁹ Ke yé ti túmè wenke kabè mbe ti í yé dèmarè.
Onitì fòmmu d̀̀nnè medéè mme ke p̀̀nké ketenkè
ĩnkè.

¹⁰ Bembè bo na ke da náké,
bè yóó da tiémmu t̀̀i bo be yèmmè mièke, bè yé t̀̀i.

¹¹ Tipèntì ỳ̀èmu meniè nyí boràà?
Yáà titàut̀̀i ỳ̀èmu kbooku kra dè?

¹² T̀̀i ð ndò nsùdò nwe nè mupóó mbè t̀̀i k̀̀ũ d̀̀i
m̀̀nni,
kè meniè mme ndèè t̀̀i kpeíomu kè titieti teti nkpaá
ke sũ.

¹³ Onitì wèè í yé Kuyie nhò kperè ð mme ndò,
oyeiwe íkú dèè ĩnkè ðð me ndentènè.

¹⁴ Ò do baa dè dèumu,
kòo do íkú t̀̀i ĩnkèè c̀̀te tinátì d̀̀mmè.

¹⁵ Kòò ní p̀̀i nho c̀̀tèè kè tèe sántè,
kòò p̀̀i nkumarí k̀̀u do.

¹⁶ Ò d̀̀nnè mutie mmu mùù sèmmè sũ,
kè mù k̀̀tírí bá kè kuyie ncóú,
mu pàà nní nsenti kèpité mù córmú dè.

¹⁷ Kè mucĩè nta kèseu nyetárè,
kéta kèfũũkú yetárè mièke.

¹⁸ Kè bè mù uuté dende bàmbà
mu f̀̀tìrì mù ǹ̀nni ke d̀̀: N yí da yé bìtì.

19 Mù do fòù ke yo ndiì wèi de nkááké,
kè mutēmùu ye mù do cómmú kèè tenkè ìnkè.

20 Kuyie nhõõ í ndootóo wèè wetí bìtì,
kù me nhõõ í nyóu kè wèè d̀̀̀rì meyei nkòo kperε
nyíé.

21 A wētì ke bo daámu bàmbà,
fεentifε yètínímu a nùù miεke.

22 Bèè da ní nyifei yóó bè pĩ́m̀mu
beyeiβε kó sicéí í yó nkpaá bo.

9

Isəbu t̀̀̀nè tì Bididaa

¹ Kè Isəbuu b́́i nke d̀̀:

² Móm̄muo, n ý́mu ke d̀̀ ndè me ndò.
Onìtì bo ý́me ke d̀̀ ò wenni Kuyie nyìikè?

³ Kòò d́́ késenninè Kuyie
kè kù ò beke yetannò tekoupiítè (1000),
ò báá na ké kù t̀̀̀nè bá ditannùù dimáà.

⁴ Kuyie nciimu ke ẃ́te ke kpeñ̀nì,
we mbo na kécómmú ké kù bàao ḱ́yè detetirè?

⁵ Kuù ò̄ tuo nyetārè,
bá yè bá nyé kuù miεke yènnímè kè kù nampε.

⁶ Kuù ò̄ sántè ketenkè tàrì,
kè ke sã̀nkéε meèrè.

⁷ Kuù ò̄ péi ndiyiè kè dì báá yènní,
kuù cànnε siwãã.

⁸ Kuù pité tiwetì ku máà,
kuù cèntì dàméèrì kó meniε nyĩnkè.

⁹ Kuù d̀̀̀ mukorimu nè mu dàkè
kuù ànné siwãã sibotí sibotí.

10 Kù d̀̀̀ri d̀̀ deumu d̀̀ í d̀̀ nkéna kébanté,
ku dieti í d̀̀ nkaà nkédeè.

11 Kè kù p̀̀nké n ỳ̀kè nyí yóó kù yà,
kè kù n d̀̀nnénè mbáá kù yà.

12 Kè kù p̄́ nke ḱ́rínè we mbo fieté?

Yáà we mbo kù beke ḱ́tú: A d̀̀̀ri ba?

13 Kè ku miεke peike wèè bo kè c̀̀nnè ò í bo,
bá d̀̀m̀̀̀̀ri kó musĩmmù mù báá na ké kù bàào.

14 Mí nné bo kù t̀̀́nné ònti?

M bo kù sei nh̀̀nti ĩnkè?

15 Bá kè n naati n yí m̀̀ke m bo kù t̀̀́nné tì,
m petĩnke bo kù m̀̀ m̀̀c̀́́́mmè mme kunku n kóo
beénti.

16 Bá kè n kù yu kè kù yie n yí yóó n tá,
ke d̀̀ nkù kèè n tammè.

17 Kuù m puoti kuyaaakperíkù k̄́mε,
ke n s̄́r̀̀ tiyẽĩti s̄́à d̀̀tet̀̀̀rè kpéí.

18 Kù ò̄́ í nni nyóu kè n wei,
kù n dií nke n dií m̀̀εsém̀̀mè mme.

19 Kè d̀̀ tu muw̄́r̀̀m̀́m̀́ mmu kuù kpeń̀̀nì,
kè d̀̀ tu tibeénti nti we mbo dáátí ké kù yu tibeénti?

20 Bá kè n kpeti keté ke nù nnaati kù bo t̀̀ s̄́nk̀̀̀nne,
kè n d̀̀̀ri kù d̀̀ m̀̀ kù bo ȳ́ n tú oyeiwe.

21 N d̀̀̀ri kù d̀̀m̀̀̀̀? M báá na kényé.

N demmu muf̀̀mmu.

22 Dem̀̀u dem̀̀áà ndi mí n kpéí deè te kè n tu,
kù k̀̀̀m̀̀̀ osà̀̀wè kù me nk̀̀̀u oyeiwe.

23 Kè kuyẽĩku makù donní ke k̀̀̀u benitisà̀̀bè,
Kuyie nh̄́ ndaúmu.

24 Kuù duó nhoyeiwe ketenkè kòò kè baké,

kuù kǎá mbebeémbè ìkè,
kè dè í tú kunku we nni we náké?

25 N kó yewe cārike ke pēētóomu wèè nò mmuceé
nho kōme,
yè cārike ke pēētému bá n yí di diwèi marì.

26 Yè nùóté kudabekù yauku òó yīmè mme menie
nyĩnkè,
fēcīrife òó domè dekoribire.

27 Nh òó yí m bo yèmmu n kó isáútì,
ke cātinne n yèmmè, kéməote diwèi,

28 Ke né nkpaá ke yīèkù n kó mēfēūtímè,
ke yé n yémèmu ke dò nkù í yó nni nwúó nhosààwè.

29 Mii baa yó ntú oyeiwe,
m bo benné kénhòu ba nkpréi náke detetirè?

30 Bá kè n dós n wuə̀nè safūnnè,
kénitenè medii nkóo ciékúrè.

31 Kùu wēte ké n tanné tisāsààtì mieke,
kè n yààtì m pè.

32 Kù í tú onitì kè m bo kù tḗnné tináaàtì,
yoo ti kəte tibeéntì mí nnè ku.

33 Kòo pààtì m̀òu do mbo ti cuokè,
ò na nti pùté mí nnè Kuyie.

34 Kuyie nfūū nku dùd n yīnkè,
Kù bá nsəké ke donninko n kōmbùàtì.

35 N na nkù nàánnè ke í yīèkù,
òmə̀u me nyí bo m bo mmáà ndi.

10

Isəbu sáútì səkémè

1 N demmu mufòmmu,

dεè te kè n yóó nkù sèí,
n náánnè mɛyɛ̀ncàà̀rìmè mme.

² N yóó nákému Kuyie nke d̀̀:
kù bá nni ntounko tináà̀tì,
kù n náké kù n sèí ntì ìnkè.

³ Kuyie nha n fěũnko kè dè da naatimaà?
A sènkèrì mí nha d̀̀ wè nè a nɔu kè dè wennimaà,
dè wenni ke dò nhá d̀̀ bɛyɛibɛ d̀̀ kéd̀̀ t̀̀?

⁴ A m̀ke onìtì kó inuɔ nyaà?
A wúó nhonìtì ti wúómmè mmaà?
⁵ A we kũpùrì onìtì kpɛyɛ kōmɛ mmaà?
A bie ndònnè onìtì kpɛyɛ d̀̀mmè mmaà?

⁶ K̀a wanti n kó mɛyetímè,
ke feinte n kó mɛyɛinaà?

⁷ A yému ke tú n yí càà̀rè mùmamù.
Òm̀ù né mɛ nyí bomè wèè bo n fietɛ a nɔu miɛke.

⁸ F̀̀̀ m p̀̀tè ke n d̀̀̀ n k̀̀ntì timɔu,
ke né bo n kuɔ páí páíá?

⁹ Dentení ke dò nha m p̀̀tè tiyaatì tēmè mme,
a d̀̀ k̀̀wɛtɛ kè n tanné mutáá mmaà?

¹⁰ A nh uté kè nni ndò mmenaaamiè mme,
k̀̀a n k̀̀ntè dinaakãnnì kōmɛ.

¹¹ Ke n dàtinné tik̀̀ntì nè memambii,
ke nh ãnné yekũ̀̀ ke n detí icĩɛ.

¹² Ke n d̀̀̀ diwèi ke m pã mufòmmu,
a dakemu n kpéi ndèè te kè n f̀̀̀.

¹³ Né nte t̀̀̀ s̀̀ri a yèmmè miɛke.

N yému t̀̀̀ bo a yèmmè t̀̀̀ tú:

¹⁴ A bo nni mpakémè kè n càà̀rè a m pĩ,
kè n yeté a bá nni nwúónko.

¹⁵ Kè n càà̀rè, n t̀̀̀tì icɛ nyi,

bá kè n yí cààrè m báá na kééu n yuu,
n né di ífei nyi ke sànnè n diu n sémmè miéke nke.

¹⁶ Kè n yē m bo íi n yuu á n fēnné diciríciṛi kōme,
n yīnkè nke a benkúmè a kpeti ke m puoti.

¹⁷ Tii nní nyitoo kè titetì tùòkení,
kàa miéke dake n yiè ke yéúti,
yehāāpòntīrè yèè né n duò ke séi.

¹⁸ Ba nné te kàa n dènneni n yō pouti miéke?
N na nku bá òmòu mu n yí n yà.

¹⁹ Kè dè na ndò n keté ke í buoté kutenkù,
kè n na nyetini n yō pouti kè bè m pēnkénè kufōti.

²⁰ N we ténke í kpaá ke sū,
n yóu kè m múnkεε wei sám̄pó.

²¹ Ke né na kékò mbè kūū nkè ke í wīētini,
dibiinnì kó dihei dè dò nkè bi,

²² de kó dihei dè òō wenté kémbimu,
de bíékè dibiinnì dii kè bo,
dèmarè í kè dò nséi,
kuyie ncuokè dè ò ndò nkeyènkè nke.

11

Sofaa nàké tì Isəbu

¹ Kè Sofaa Naamaa èi kou béi nke dò:

² A náàntì sūūmmu ke dò ntí da tēnné.
Onitì wèè nò ntínáàntì wèè ò nnaataà?

³ A kó kutoweku kuù bo paa mbenitibè tináàntàà?

A bo ndaú benitibè kè bè cīékàà?

⁴ A yīme ke tú a náàntì tu timóm̄m̄anti,
kàa dò mpái pái Kuyie nyìkè?

⁵ Kè nsà kè Kuyie ndo bo béi,

kè kù do ààte ku nùu ke da béinnè,
 6 kè kù dò nkù da benke ku ciì nkó disàri,
 mè pēētému onìtì kó məcìi.
 A na mbanté kù ɔɔ bútínnémè a yei nkusũkù.

7 A bo na káyà Kuyie nkó məcũmpume mamàà?
 A bo na kébanté muwērímú muməu yiè ndòmmè
 weti wetaà?

8 Kuyie ncìi ndeumu ke pēēté tiwetì,
 ke cũmpúri ke pēēté kudənkù,
 a bo na kébanté ònti de miεke?

9 Ku okùmè pēētému ketenkè,
 kè ku pəkùmè pēēté dàméèri.

10 Kè Kuyie mpĩ nhòməu koò kòrinè tibeéntì,
 kè kù ò kpetínné,
 we mbo ò fiète?

11 Kù yému benitibè bèè tu besoumbè,
 kù ɔɔ í nwammú kè dèe ku bi kè kù né na káyà meyei.

12 Onìtì tibəti dòóté wè í kpaá ke bo ciité,
 disəmmarínnannì dikpáà kperi kó debire í kpaá ke
 bo naánnè fεcəǝfè.

13 Kè fś nyie kàa do ncuó nKuyie mbíékè nke,
 kàa do nyòute a nəu ku bíékè ké kù kuónnè,

14 kékεi mmeyei mmèè bo a nəu miεke,
 kè meyetímè bá mbo a cǝtètè.

15 De mǝnnì a bo nkérí káyíεo ke wenni páíi,
 kénfííkú tei tei ke í yǝkù.

16 A keté ke ténke báá dentení meyei nha yà mè kprí,
 A níi bo dentení kè dè ndò mmenie nhəɔ pǝntémè
 dèè yúú.

17 Kè mufòmmu da wenkoo diyie òò ncómmú yeyə ke
dòmme,

kè dibìnni naánko diwennécànni.

18 De m̀nni a bo mbo ke í yĩ̀kù,

ke yé a m̀kemè a baa dè,

dèmarè bá nda k̀ónnè,

kàa ní nduó ke í yĩ̀kù.

19 Kàa ní nduó ke cã̀nko bá òm̀u bá nda k̀ónnè,
benìtìbè bəm̀u bo ndó kàa bè d̀ò m̀sàà.

20 Kè beyeibe bie nuò nkpeí kè bè wanti dis̀rì,

bè báá p̀eté bè bo s̀ari dè,

tì bè bàá tì tu mukũũ.

12

Isəbu t̀h̀né tì Sofaa

1 Kè Isəbuu b́i nke d̀:

2 Di yèmmè né d̀ò ndí t̀ m̀eciì m̀m̀m̀u,

kè di ku diì m̀nni m̀eciì ndèèmu.

3 M m̀m̀muò m m̀únke m̀kemu m̀eciì,

ke di d̀onnè n yí di d̀ónté,

di náá ntì benìtìbè bəm̀u tì yému.

4 Bè tu onìtì népobè ò daú ke yé mí nwe,

mí nwèè do òò yú Kuyie kè k̀u n c̀óuté,

mí nwèè do tú onitisà̀wè ke wetí,

benìtìbè né daú mí nwe.

5 Bèè bo kè dè bè naati bèè ò ndaú m̀eyei ns̀ónké wè,

wèè bèté ke doti bè we ntemm̀.

6 Beyeibe bomu kè dè bè naati,

bembè bèè ẁh̀nni Kuyie nke íinko ku mièke,

kè be ẁrímú tú be k̀ó kuyie.

7 Beke tiwanwantì kè tì da náké,

kè tinòti dá yíe meciì.

⁸ Kàa beke ketenkè kè yóo da duómmu itié,
kè dàméèrì kó siyĩ tì nda náké.

⁹ Deməu memme,

ònde í yé Kuyie nkuù dè dòòmè deməu.

¹⁰ Kuù te tiwanwanti timəu fòùmè,
nè fenitiyanfè feməu kó yewèrè.

¹¹ Ditoò bààtimè tináaàntì,
dinùù me mbaàti mudii.

¹² Bekótíbè beè mòke meyèmmè,
wèè fòu ke mònte wèè ciì.

¹³ Kuyie nkuù né tú kuù mòke meyèmmè kè kuù
kpeñni,
kuù duò nyitié nkè kuù ciì.

¹⁴ Kù ò nkè kù pònte bè báá na kémaá,
kè kù kpetínné òmòu wèè bo ò kpeté ò í bo.

¹⁵ Kuù ò cónné meniè nkè dèe kpeío,
kè kuù mè fĩ nkè ketenkèe peio.

¹⁶ Kuù mòke muwèrímú ke nò ndeməu dòòrìmù,
wèè feti nè wèè fétinne otòu bè bo beməu kuù nòtè
mieke.

¹⁷ Kuù ò beñnè okpààti kó betũmbè yèmmè,
kè kuù fènni bebeémbè.

¹⁸ Kuù ò cũ mbekpààtibè,
Kè kuù bè dùú ntidaati kó iwèĩ.

¹⁹ Kuù duò nkè ikuó niùbè naà ntidaati,
kuù buò mbekpààtibè bèè kpàti fiíkú.

²⁰ Kuù ò nte kè bèè do nò ntináaàntì kè bèè tì yĩke,
bekótíbè bèè do mòke meyèmmè kuù ò me dèite.

²¹ Kuù ò nte kè bèè senkèrì sikpààtibí,
kuù pùò mbekperíbè wèrímú.

²² Kuù ò dennení dibiinnì kperè kuwenniku,

dèè do bo dèè dò mbì kè dèe yenní menáà.

²³ Kuù ã̃ déúkùnnε dikpààtiyuu kédeè ké dì pòntε,
kuù ã̃ duó nkè yεbotεε sũũ nképité
kè kùu duó nkè bèε yè pĩrmú.

²⁴ Kuù ã̃ fente bekpààtibè,
kéduó nkè be nháá ndikpáà tεdòntè kuce í borè.

²⁵ Kè bè nháá ndibiìnnì miεke ke báá yà kuce,
ke sònté kénháá ntinaàyàkémúóntì kōme.

13

Isəbu tēhné ti Sofaa tii sàké

¹ Tinti timəu n tì yàmú nè n nònfè,
n tì kèèmu timəu nè n toò ke tì banté.

² Di yé tì n tì yému múнке,
di í m pēēté.

³ Muwērímú muməu yiè nwe mí n náánnèmè,
n yóó beé nKuyie nku n kpeti.

⁴ Díndi biε di sũũ nsiyáàbìsí nsi,
di tú betàmbè bèè ciinte bèmbε benitibè.

⁵ Kè di pētinke do dò nkáre ke í béi ntimatì,
benitibè na ndi wúó mmεcii nyεmbè mbe.

⁶ N tati tináámbeéntì nti, kénténè ti,
kénténè mεsàà ntii yètini n nùu miεke.

⁷ Di yèmmè dò ndi bo cómmú Kuyie nfōnkúò nè
siyáàbìsáà?

Di bo nkù kòmmú ke náá nkε sounnáà?

⁸ Di ku nkòmmúmu memmaà?

Di náá nkuù kpéinnáà?

⁹ Kè kù di wènté kù bo nsó ndi wennaà?

Di bo na ké kù souté kéndò ndinititòuà?

¹⁰ Kè di kù kòmmú disòrì,
kù í yóó yóu kù bo di potémè.

11 Kuyie nkpetì í duò di kǝmbùàtà?
Kufǝwaa nyí kù ndi bonàà?

12 Di tũũ nke náá nti dò mutápeí mmu n yìkè,
di n tǝnnìnko tì dò ntiyaamatì nti.

13 Cǝkénè bàmbà! Yóunè kè m bǝí!
Kè tì bo n tuǝkení tì n tuǝkení!

14 N cǝnnè m buu ndi,
kè n fòmmu bo n nauténtennì ñnkè.

15 Bá kè kù bo n kuǝ, n yó nku mbeké,
n yóó kù benkemu n yí cààrèmè dèmarè.

16 Dèè pètìnke yó ntú n kó mɛcootímè,
ke yé onitiyeiwe í yóó dáátímè kécómmú Kuyie
ndiekù ìkè.

17 Kénténè n náaǝntì mɛsàà,
kè n tì ndi wénkùnnɛ kè tì ta di to.

18 M baati tibeéntì nti,
m mɛ nyému ke dò mmî yó nnaati.

19 Kè kù dó ké n senninè,
n yóó yǝ yúóó nwe di mmònnì kékú.

20 Kuyie, n dó á n dǝò dè, dè bo dèdérè ndɛ,
kè n na kécómmú a ìkè.

21 Bá nsǝké ke m puotì,
bá nsǝké ke donnìnko n kǝmbùàtì.

22 Dɛ kó difǝnkúò a né bo na kǝbǝí kè n da tǝnné,
yoo m bǝí nkàa n cóúté.

23 N cààrìmè bo mɛdɛ nè n yetímè?
N náké n càke mù nè n yeté dè?

24 Ba nte kàa m bùtínné
ke n wúó nha dootitǝù?

25 A yó nni mbetimu mí nkufǝkpǝrikàà?
A bo nni nfɛmmú mí nkumukpǝrikàà?

26 Dè yǝmɛ kàa wàri tì n kpéí nkè tì tu titiiti máà,

ke n tounko m bíkémbéntì kó meyei?

²⁷ Dè dòmme kàa táú n naàcèi
ke pakíí n cemmu

ke kaa n naçèfòtè?

²⁸ N kǒntì pǎàkemu,
iyaabié ãã cáákémè kuyààkù.

14

Onìtì í tú òmàù

¹ Onìtì yie nhonìtì peité wè,
o we í sũ ke né tú pèmpè nkpeye.

² Onìtì dònne mutepóó nhǒǒ tite mèmme ke mótóo
bàmbà,

médèè nhǒǒ yennímè bá mè báá ɔɔte.

³ De kóo nìtì botí nku a bo mpakíímàà?

A bo nwe nyu tibeéntì kè di bekù wenwe nè fǒnnàà?

⁴ We mbo na kédennení dèè tu desààrè desĩnnè
miéke?

De yiè nyí bo bá omàà.

⁵ A me nkààmèmu o we ke yé o tǎàbè bo bèdè,
a ò kèétèmu kumànkù ò í yóó na késénté kù.

⁶ Yí a nǎnfè kámii kóò yóu kòo wei,
kè dèe yie nkòo yà diwèi otǎntì ãã yà di ò cɔuté dìi yiè
o yeti.

⁷ Mutie kperε wète ke wenninèmu onìtì,
kàa mù kǒũ mùu puku,

mù báá paà yepàà mbo yènnímè.

⁸ Bá kè mu cĩè nkòté ketenkè miéke,

bá kè mu kũnni dò ndi ku mutǎá mmieke,

⁹ kè mù kèè meniε nkó kbooku mùu wète késentè,
kè mu bakεε siku ditepànni kǒmε.

10 Kè onìtì yie me nku ò báá nampe,
kòo wemmu kũh́tè a báá yà ò cuó nkè.

11 Dàmèèrì ãã kũũmè,
ikó nhãã kpeímè képáá.

12 Onìtì kperere me ndò nkòò ku ò kumu, íté í bo,
nè ketenkè bo deèmè ò báá ente o nɔ̀ndɔ̀mmú mièke.

13 Kuyie nkàa do bo yie nhá n sɔ̀nne kudɔ̀nkù,
kè nní nsɔ̀ri kàa mièke yàa deènè,
kàa n kéété dimònnì, a yóó dentení dì n kpéí.

14 Kòo nìtì níí do nku kéfoute,
n na mmimmu nh ààrìmè mièke
ke kémmú n kó mɛfíè mbo deèmè kàa nh onèp̀unne.

15 De m̀ònnì kàa yú kè n yie,
a bo nyáá ndì m̀ònnì a bo n yàmè mí nha d́ó wè.

16 Di mmònnì a mè nkàammè n nacèf̀òtè,
de m̀ònnì kraanímu kàa ténke í yó mpakíí n yei.

17 De m̀ònnì kàa cṹ ò yei nkuyòrikù kédootóo,
memme a yóó ùtémè n caàrìmè.

18 Yetãrè mómmɔ̀nye yóó duómu képuɔ̀,
kè dipèrìi tote dicónnì.

19 Menie nhãã p̀ontémè kékoké dipèrì,
menie nhã mpũ̀ ò nke tɔ̀umè mutáá,
mèè botí nku onìtì na mbaa dè dèumè.

20 F́ó ãã ò kòte kòo do sáà ke báá íté,
kàa caàrè o ìkè kóò p̀èè.

21 Bá kè bè sãntí o bí ò bá nyé,
kè bè me nyì sènkèrì ò báá yà.

22 Ò f́èürì omáà kó mɛf́éũtímè mme,
ò kuò nhomáà kó didabònnì ndi.

15

Edifasi nàkémè Isəbu kuce mēdérímè

¹ Kè Edifasi Temaα εì kouu yíé kébéinnè Isəbu ke dò:

² Mecìi nyiè nhõõ sǒntému kǎpĩẽtoo tináaǎtàà?

Ò õõ sǒnté kébéinkomu detetiràà?

³ Ke sǒnté kǎnnáá ndetetirè kó tináaǎtì ke wanti bèe ò duó nkunaatáà?

Yɛtannò yèè í yóó ò teennè tìmatàà?

⁴ A í dé Kuyie,

A paànkò benitibè mbe be yèmmè bo mbomè Kuyie mbíékè.

⁵ A náaǎtì benkúmu a tùmè oyeyiwe,

kàa né ti cíí,

⁶ a nùù dii nàá nha cààrèmmè, dè í tú mîi me nyè, a náaǎtì tiì da bekùnè.

⁷ Ti yààrì ketiwè bá ntú fǎ nwe?

A do yó mbo kè yɛtārè mu nyí bo yáába?

⁸ A bá nkǎkémú Kuyie nkó dikotitĩnnì miεke?

A bá nde mpèténí mecìi?

⁹ A yé ñnti kè ti í tì yé?

A banté ñnti kè ti báá na ké tì banté?

¹⁰ Ti miεke tiyùpéti yembè bomu nè bedakótíbè, bèè bie nsūnè a cice kpεye.

¹¹ Yáà a yèmmè dò nha pǎǎtému Kuyie mmè nda duó nyì tié nyíe,

Ti me nda náá nyì nè yɛtannò yòònyè?

¹² A miεke peike nè ba?

Dè dòmme kàa ti wetiri inuᵉ?

¹³ Ke tùùtenè Kuyie,
ke náá mmie mbotí?

¹⁴ Onìtì tu we ke bo nwenni páíí,
Onìtì pèité wè bo yĩme kénwetí?

¹⁵ Kuyie nkunku í tá ku tᵉrè,
keĩnkè í ku wenni ke sànnè,

¹⁶ kòo nìtì nàké wèè càke ke í dò nkétóónnè,
wèè dᵉrri meyei mbè yᵉmmè menie weè né bo
nwenná?

¹⁷ N yó nda duᵉ nyitié nyì, á ì kènté,
n yóó da náké n yà dè nde.

¹⁸ Mecii nyembè beè tì nàké,
bè tì cᵉuté be yembè borè kè tì dòmme bè me ntì nàké.

¹⁹ Beè do te dihei bemaá,
opᵉᵉ mᵉu mu ndo í kᵉre be mieke.

²⁰ De kó itié nyì tu:

Oyeiwe ᵉᵉ í mmàke meomᵉpᵉmè o fᵉmmu mumᵉu
mieke,

o kó yewe ò yóó dᵉᵉ yè ᵉ ntú yeyeyie nye.

²¹ Ò ᵉ nyo tì ᵉ ntú kufᵉwaá nkpeti nti sáá,

ò ᵉ nkari ke í yĩkù ké nyóó daatení kòo kᵉtì ò dèéte,

²² Ò ténke ᵉᵉ í ntá ke dò nhò bo na kéyenténè
dibiinnì,

mudòᵉ muᵉ ᵉ nhò kètìrì sáá.

²³ Ò ᵉ nháá nke wanti mudii mmu,

ò yému ke dò mmu kũũ mmuᵉ ò bà.

²⁴ Meyencaarimè nè mehárìmè kè dè duᵉ o
kᵉmbùᵉtì,

ke burínì o kpéí okpàᵉtì ᵉᵉ báátimè kéndoti dihei.

25 Kε yé ò dännimè Kuyie nku,
ò dàátí kε wèñté muwērímú muməu yiè nwe.

26 Ò bunnóo kε bo kũntε Kuyie nku,
kε kǎá nhomáà tidəpìtì ticééti.

27 Kòo ìikè piéké,
kòo ka ěrí mekù.

28 Kòo yó nkati yehékè bè pòntì yè,
sicéí sù í dò nkénhǎ, sù kàri kε bo naá ntidobontì.

29 Dε yiè mbotí ténke báá kparìkè,
o kpàtì báá mǎntε,
o mǎòtì báá sũũ nképité kutenkù.

30 Dε yiè nhò báá na kéyenténè mukũũ nkó dibìnnì,
muhǎá mbo cóúté o bí,
kè Kuyie nnùù kó kuyaakùu ò neinè.

31 Ò tá tì tu detetirè ndε,
ò sou nhomáà ndi,
dè í yóó ò teennè tìmatì,
o cóntimu tu detetirè ndε.

32 Dè yóó daòmu kòo we mú nyí dèè,
bá o bake báá puku.

33 Kòo yote fínyĩ kó yεβε bényè kǎme,
odifè kó mupórimù kǎme.

34 Dε kó fεyanfè ðð naá ntehǎũntε nte,
benitibè bèè cóú ticuuti muhǎá mmuù ðð cóúté be céí.

35 Ò pùó ndeyeyire ndε, kε peité meyei,
ò pùó mmesoummè kó dibii ndi.

16

Isəbu tēhné tì Edifasi

¹ Kè Isəbuu bēi nke dō:

² N kèè ke kèèmu di náá nti kuce mèpéu,
di tú bebáambè yeibe mbe diməu memme.

³ De kó tináaàntì detetirè kpeti bo məote kumànkàà?
Yáà ònti da yonke kàa n tēnnìnko miè?

⁴ M múnke na nnamu kénnáá ndi náámmè,
kè di do mbo n kó difòtìrì,
n na nnáá m mè ndómè ke éuròo.

⁵ N na nyáúkùnnè di kòntì nè n náaàntì.
N sáútìi na n di teennèmu.

⁶ Kè n nàá kuyonku kùù m bo kù í yóó yaate,
kè m me ncíéké kù baa í iti.

⁷ Nte Kuyie nke deu n wērímú,
bèè kó dimàà do nh ərí òmòù ténke í kpaá ke fòù.

⁸ N kũòntì tii nàké n kpéi,
n cĩtoomu kè dè benkú n túmè oyeiwe.

⁹ Kuyie mmièke kèè ò tã ke tũ,
kù m bètìmu ke cáá nku bènnì.
Kù tu n dootitòù nwe ke n tã fenònfè.

¹⁰ Bè ààte tinùùtì nti ke n wetí,
ke m bemmù, ke n sáá,
ke mbeti ke nfèmmú.

¹¹ Kuyie nkuù m pĩ nke duó mbedapùnyeibe,
kuù nhānné beyonkubè nou mièke.

¹² N do bo diwèi mièke nke kè kù m pònte,
kè kù pĩ n fòní ke bə nke m pèité péité,

ku pie nwetí mí nwe.

13 Ku pie nyì tu níéé ké n kónnì,
 ké n tã ke tũ̀d̄ti n ceumbè bá mesémmè í kù bo.
 Kè n nauti yènní ke cóú ketenkè.

14 Ke n kòurì ke n kòurì yemuə,
 ke n fèmmú okpàrinuənti kɔ̄me.

15 N dáátí kufò̀tò̀nkù nku sáà,
 kè Kuyie nni nna kè n sãnni dèè kè n duó mutáá
 mmiεke.

16 N kəmmú ke kəmmúmu kè n nuə nwũ̀d̄té,
 kè n nəmpò̀d̄ti cè̀εke kè n yìkè kərenè mukũ̀.

17 N nəu í tɛ́i menitiyĩ,
 m báámmu dò mpáíí nwe.

18 Fó nketenkè a báá dátínné n yĩ,
 dèmarè báá pénné n dabònnì.

19 Wèè náá n kpéí nhò bo kɛ́nkè nke,
 wèè kpa n kpéí nhò bo tiwetì nti.

20 N népobè n daúmu,
 n kuò nke búó Kuyie nku.

21 Wèè nàá n kpéí, wèè ti púté mí nnè ku,
 bè ɔ̀ pútémè onìti nè o népo.

22 Ke yé n we tómmè ke bo deèmu,
 kè n tũ̀ nkuce bè keri kù ke í wĩ̀tiní.

17

Bè yetemè Isəbu koò bəntóo

1 Kè Isəbuu sɔ̀tɛ́ kɛ́bɛ́i nke dò:
 N wemmu tɛ́nke í yiè séi,
 n we yeè kũ̀pe,
 kufɔ̀ti kuù m bàa.

2 Mudaá nyembè beè n fité,
n yí nɔ nkɛdɔunè be kó yɛsáãmbè.

3 Kuyie, nyietí a yě n càkɛ mù ké n fĩnko,
kè dè í tú fí nhòmòu í bo wèè bo m pate.

4 Fíðè bè mɔnte meyèmmè kè bè í banté,
a báá yóu kè bè n na.

5 Bè yàà bo dɔò dínáaṅhāntírì marì tu dè:
A yu a népobè kè di yo ndi éi dè,
kàa bí aunè dikònnì.

6 N kpɛɛ naá nfeòṅnifè nfe,
kè bè náaṅte n kpéi nkutenkù,
bè sùu n yìkè nke tinóntōũtì.

7 N nuɔ nténke í wúónnè mesémmè,
n tùoti ì cĩtiroo medèè ndèumè.

8 Benìtibè bèè wetí bè n yà kè dè bè dimu,
onitisàù ñ n yà kòo mieke kèè yènní bèè í dé Kuyie.

9 Wèè wetí ò fiúkú teii nwe ò kèrí kùu cɛ mieke,
wèè wenni kòò yèútí omáà muwēíímú.

10 Díndi biɛ kè di dɔ di nwĩétiní,
n yí kpaá ke bo yà di mieke wèè mòke meyèmmè.

11 N we pēnkému,
kè n do dɔ kédòò tì kũnté dende,
n yèmmè do naatinè dè mediè nkè dè pàà.

12 Kè dè bìlɛ n népobè òò dè dè wentému,
kè dè urike bè dò dikũnweñnì.

13 N ténke baa ba?
Kudənkù kuù tu n cĩtètè,
m pité n dɔù dibìnnì mieke nke.

14 N nàkému n fōti ke yī kuù tu n cice,
ke nàkè yebiè ke yī yeè tu n yō nè n tāũ.

15 N do baa dè kòte ke?

We ndè wùó nténke?

16 N do baa dè deməu nè mí ti tati kufōti nku,
Mí nnè dende ti cuti ketenkè nke.

18

Bididaa nàkémè Isəbu kuce mēdérímè

¹ Kè Suaa èi kou Bididaa nyóó béi nkòo nùù dò:

² Dè yóó nkááké de,
kè di kũnté tináaantì sǒntíke kpeti?

N náánnè ke yé di yē mmù,
ke ti nnáa.

³ Ba nte kè bè ti wúó ntiyèintì?
Dè dòmme kè di ti wúó ntidièntì?

⁴ Fó nwèè kǒnnè kemieke,
fǒǒ kpéí bo nte kè benitibèe deè kutenkàà?
A kpéí bo nte kè yetā̀rèe fū̀taà?

⁵ Oyeiwe kó femĩnfè yóó kúmu,
o dekè kó muhǎ́a nyóó kúmu.

⁶ Kuhǎ́awenniku í yóó nkpaá o fii mieke,
o mĩnfè yóó kúmu.

⁷ Kòo nké́ri ke tú sĩmmú sĩmmú,
ò toti ke bo dǎ̀dè tì tì yóó ò bə.

⁸ O naàcèi sii ta ticù̀d̀tì mieke,
o naàcèi sii ta kuhǒũ kó dideè mieke.

⁹ Timátì tì pĩ nho nacènkénnì,
ticù̀d̀tì kó yedekè yeè ò pĩ.

10 Bè ò bə nkuhəũ nku,
ticùàtì tii dìí o cε.

11 Kukəmbədorí kpeti tii né kéréní tipíùtì timəu,
koò fəmmú fənfə.

12 Wenwe wèè do kpeínnì kè dikònnì ò cīrikùnnε,
mesémmè μεè kàri o také.

13 Muməmmú muù càáké cááké o kòntì,
mukũũ nkóo po weè di o tùòtì.

14 Koò dènnε o cīètè ò do tá tè miεε,
koò fūrí koò kàrinè kukəmbədoróo kóo kpààtì borè.

15 O fii, betəbè bεè yóó dì ta,
bè yóó dì cəu mmuháá* mmu.

16 O cīε nkpeímu de miεε,
kòo fāàtì mətírí o ĩnkè.

17 Òməù ténke í denniní o kpéí nkutenkù,
o yètìrì ténke í yu dihèi.

18 Bè ò téntoo dibiiinnì miεε nke,
koò dènnε kutenkù.

19 O kó kuwuə mmieεε debire í bo,
deyaàbire í bo,

o cīètè òməù í kpaá fòù.

20 Tii ò tùàkení tii donné diyie yìèní kèè bíékè kəbe
kəmbùàtì,

ke ānné kufəwaa ndiyie taà kèè bíékè kəbe.

21 Oyεiwe kpeεε ð mme ndò,
wèè í yé Kuyie nhò òò tí ndentènè.

* **18:15** muháá: Muháá mbè nàá mmùù kpéí mmù bεnkú bè òò cəu mmù mmu kéwénkùnnε təcīètè kédeite kusĭnkù wèè do keté ké tè ta ò do təní kù kòo təu məuù tè ta.

19

Isəbu tēhné tì Bididaa

¹ Kè Isəbuu bēi nke d̀̀:

² D̀̀e yó nkááké de k̀̀ di yóu di bo ncaàrìm̀̀e n yèmm̀̀e?

K̀̀e di náaànt̀̀i ò k̀̀ur̀̀i?

³ Kuce m̀̀epéu ndi mie ndi n sããmm̀̀e,
di m̀̀e nni nféũnko k̀̀e ifei í di boà?

⁴ Bá k̀̀e ò yetému,
de kó meyetím̀̀e tu n kãme mme.

⁵ K̀̀e di m̀̀enke d́́o k̀̀e n namu
k̀̀e n tou ntináaànt̀̀i k̀̀e n díi nyifei.

⁶ Banténè ke d̀̀o Kuyie nkuu n tou ntináaànt̀̀i
kuu ò tanné ku kó ticùànt̀̀i mieke.

⁷ Nte mí nke kuò nke tú b̀̀e m puot̀̀i òm̀̀ou me nyi n
cú,

k̀̀e ò kuò mbá òm̀̀ou í m paànt̀̀i.

⁸ Kuu ò p̀̀i nkuce bá n yí yà m bo kété d̀̀e,
kuu ỳ̀e nd̀̀e m biitoo k̀̀e m bá nwúó nkuce.

⁹ Kuu d̀̀eite n sãnni,
kuu òóté n kpààt̀̀ip̀̀i.

¹⁰ Kù m bəmm̀̀u tip̀̀it̀̀i tim̀̀ou k̀̀e n kperere d̀̀eè,
kù d̀̀eite n tákùmm̀̀e do ìkú d̀̀eè ìnkè d̀̀ende b̀̀e ãã uutém̀̀e
mutie.

¹¹ Ku mieke k̀̀e ò p̀̀eike,
k̀̀e kù n wènté ku dootit̀̀ou.

¹² Ku ããp̀̀òmb̀̀e beè k̀̀eríní dit̀̀inǹ̀i ke n wetí,
ke keuté kuce ke t̀̀òkení m borè,
ke bàté ke n fité.

¹³ Ke n fũũnnè n kəbe,

kè n népobè βεμου ciété ke n yóu.

14 N tebíi n dootóomu,

kè n natitəbè n yè.

15 Bèè ì taànè, nè n kó βεtəmbè benitidaabè nè
benitipòbè bè n wúó nhopòò nwe,

ke n wúó nhokpákparì.

16 Kè n yu n kóo tənti ò ncíéké,

kè dè mbékú nhò bàmmú m mómumu.

17 M pokù ténke í dó n kpeti,

kè n kəbe mómuməbe m pè.

18 Kè ibí bénni n senku,

kè n yitè ke còmmú ì nni ndaú.

19 Kè ì naá nyisíe bèè do n tá be ìikè,

nè bè ti do naati beè kònté ke n dokùnè.

20 N kəmmè nè m ma n kè dè dàroo n kũò,
tininkóuti tii máà kpaá.

21 N kuónnè mesémmè bé!

Díndi n népobè n kuónnè mesémmè!

Kuyie nkuu nùtè m poté.

22 Yé dè yimè kè di m βeti Kuyie nni mbetimè?

Di me nni nféũ nkè dè í di sànnàà?

23 Kè n do bo na kéwāri n náànti,

n na ntì wāri dipátiri mieke.

24 N na ntùóté dicíe ke kèri dipèri ìnkè,

ke ti wārinè mmebierime kè ti mbo sáà dipèri ìnkè.

25 N né yému ke dò n kóo donti fòu,

wèè tɛ dinùù sanni ketenkè ìnkè.

26 N kənti tii mbo pāāke dii mōnni,

n yóó yàmu Kuyie mmómumənkú nè n nònfè.

27 N yóó kù yàmu kumóm̄m̄nku nè n nòn̄fè,
 n yóó kù yàmu f̄è, dè í tú otòu m̄òu,
 nè n yèmmè m̄em̄ou ndi m baamè de kó dimònni kè
 dè nh ɔtí.

28 De m̄ònni di bo yĩ:
 Ba nte kè ti do ò b̄èti?
 De m̄ònni di yóó yàmu n do naatimè.

29 N yé̄mu ke dò nKuyie nyóó di bekénè,
 nè de kp̄éí, ndénè kukp̄àriseú,
 ke yé̄ Kuyie nyē̄iti deumèmu.

20

Sofaa nàkémè Isəbu ke yē nhoyeiwe ã̄ yà t̄i c̄onti

¹ Kè Sofaa Naama eì kouu b̄éi nke dò:

² N yentotí ìi te kè n d̄ó k̄ébéi,
 n yĩ̄ke m̄eminním̄è m̄me deè te kè n d̄ó k̄ébéi.

³ A nàké t̄i n yonkemu,
 kè n yóó da t̄énné nè m̄eciì.

⁴ A yé̄mu ke dò nnè ti bomè,
 nè Kuyie nkànnemè on̄t̄i ketenkè ìnkè,

⁵ oyeiwe kó kuyè̄n̄naatí ã̄ í mm̄ònte,
 os̄inwè kó diwèi ã̄ m̄ma s̄àn̄p̄ó nwe.

⁶ Bá kòo òkè ke t̄ùðke kēìnkè,
 bá kòo yuu k̄áá nyewetè.

⁷ Ò yóó p̄ē̄t̄é̄mu timút̄i k̄ōm̄e kè d̄èe deè,
 b̄èè do ò yé̄ kè b̄è mbékú ke tú yé ò k̄òte kè.

8 Ò yóó pēētēmu tidòuntì ãã yīmè bá a bá nyé tì kàte kè,

Ò yóó yentēmu bè ãã yà dè nè tidòuntì keyènkè de kōme.

9 Fenònfè fèè do ò wùó nfè ténke báá yà, o kàri ténke báá ò kōũ fenònfè.

10 Becĩribè bo pi o bí, kè ìì bè tēíné ò do fèke bèè kperε.

11 O kòntì do píéké muwērí mú mmu odacĩè nkōme, ke né yóó ò wēnnénè kéta kudònkù.

12 Kè meyei mmèè me nnaati o nùù, kòò mè sònne o nándenfè fũð.

13 Kòò mè u ke í dó ké mè tìúté, ke mè dànnè o dandaakù sáà, kè mè dàri.

14 Mè yóó taroo o pòutì miεke kéceetemu, mè yóó naá mmedautidòmmè mme o miεke.

15 Ò mammú tìì kpàtì ò bo tì tó, Kuyie mbo duó nkòò wēte ké tì tĩtēní.

16 Ò yè ndè dò mmedautidòmmè mme, mèè yóó ò kùò.

17 Ò ténke báá yà mecekùò pũð ndè kukó nkōme, nè menaamiè mpũð ndè ke dò nkukó.

18 Ò òu ke cōnte dè ò báá dè di, ò dòò kupotaá nkεcōnte dè í yó ntú o kperε, ò báá di de kó diwèì mari.

19 Ke yé ò sènkèrìmè becĩribè, ke bè sénnìnko, ke yùúkú tεcĩètè ò í maá tè.

20 Ò do maánko demau ndi ke í diè,

kòò yaa ndè ò báá dè yóu.

²¹ Ò do ð nkòo yà dè, wèe maánkomu,
dèè te kòo wèi í yóó mǎnte.

²² Ò yó mbo metuò mmieke nke, kè mesémmèè ò do,
meyei nkó tiyěiti timəu doti weè ñnkè.

²³ Ò yóó ndakenè o pitiri ndi,
kè Kuyie nkó kemiekee do o ñnkè,
kè cutiní o ñnkè fetaafe kōme mme,
ke yóó naá nho kó mudii.

²⁴ Kòò na kéyenténè timátì kó tikpàriseuti,
disəwũð kó ipie nho tùàti.

²⁵ Bá kòò fũũté kupie nkùù ta o ñnkè,
kè bè dèite mepembii mmèè ta o dinni,
kè kukōmbòdoróo ò kùə.

²⁶ Dibiiñni dieri dii duó o kpéi ke bo ò do,
muháá nhòməù í tətinne mù muù yóó ò cəúté,
kécsúténè dèè kpaá ke bo o cǐètè mieke.

²⁷ Kéñnkè dáammu o caàrimè,
kè ketenkè nàké o kpéi,

²⁸ Kuyie mmieke bo ò yè dii yiè o kpàti bo yenté
yenté,
tì bo pǎnté menie ntēmè.

²⁹ Kuyie mbàanè tì oyeiwe tinti memme.

Ò yóó tieke dènde,
Kuyie nde nhò bàanè.

21

Isəbu tēñnémè Sofaa koò nàké beyeibe kperε yíémmè

1 Kè Isəbuu béi nke dò:

2 Kénténè kékeè,

kè di kèè n tú mù deè yó m bántè.

3 Mmækènè meminnímè ké m pã mefiè kè m béi,

kè m béi nke dèè di bo na kéndáú.

4 Benìtìbè mbe n náámmè n kpetaà?

Meminnímè mè nni ndòntémè n naatimu.

5 Wèētènèni m bíékè kè dè di di,

kè di mpĩ ndi nò.

6 Nh ɔ̄ wénté tìi n tùðkení kè dè n kəkénèmu,

bá m báá na kápĩ m máà.

7 Ba nte kè beyeibe kpaá ke fòù,

ba nte kè bè kòtírí ke wĩēti ke bénkú?

8 Kè be yaàbí ɔ̄ kóténí kè bè nwē nke bo,

kè be kó yepàà mbitírí be nuə mmiēke?

9 Kè be kperε kéri séi bá idebìi í bè bo,

bá Kuyie nkó didùò í bè puotì?

10 Bá dinaadatannì í bo be naadakè miēke,

kè ini puo nke peí bá ì í cuunko?

11 Kè be bí putì yenaàpàà nkōme,

ke yānku siweí kōme?

12 Kè bè diè nke bie ntikùtidùùtì,

nè tikāpenti ke eu itārí ke yānku?

13 Kè bè ɔ̄ mbo metuò mmiēke kè be we yaà deènè,

kè bèe taroo kudənkù dende bàmbà,

bá dè í tùðke fenənfē kóo kāmíi.

14 Bembε bèè nàá nKuyie nke tú:

fūte ti borè, ti í wanti kényĩtété a kó ice.

15 We ntu muwērímú muməu yiè nkè ti bo nhò tū?

Ti yóo nhò bàá kécōnte ba?

16 Dε κό βενìtibè yèmmè dò mbè bo na kētuó nnè
βεμάà ndi,

Mí nyie n yí yóó yie mbeyειβε κό itié.

17 Kuyie mmiεκε duò beyειβε mβε sáà?

Kù í bè nyietì be yει sáà?

Βεè míñfè kǎ nsáà?

18 Βεè naà ntimúti sáà kè kuyaakùu bè tóúà?

Βεè ðð yí timúti sáà kè tefðdóntèe bè tùótáà?

19 Díndi με ntúmè Kuyie nhðð poté βεè κό ibí,
kù do dò nke be mproté be mómməmbε kè bèe banté.

20 Oyειwe o mómmuə nweè do dò nkédi mesémmè,
weè dò nkékeè Kuyie mmuwεrímú muməu yì nkó
kemiεκε o kǎntì.

21 Oyειwe kpeti í bonè dè naa yó ndòmmè o cǎtètè,
o tààbè bo tuəke dii mǎnnì be mǎnku.

22 Yáà dè né dò ntí tì tiémmu Kuyie nkè kùu tì yǎtété?
Kunku kùu baké ku tǔrè keǎnkè.

23 Βεməbè ð ntúmu benitisààbè kekú,
ke kari bàmmùù kè dè bè naati kè bè yàa kúnè.

24 Kè be kpeyo píéké mekùò,

kè be kǔð píéké məfemμε.

25 Kè betəbè míbo meyeñcaàrìmè miεκε ke yàa kúnè,

bá bè í yǎtété diwèi diyìe marì.

26 Βεməu náke məmμε bè ðð duóo mutáá mmiεκε
nke,

kè yεbiεε bè càáké βεməu.

27 N yému di yèmmè páíi,

n yému di n wúónnè tì.

28 Di tú dii mǎnnì:

Yé weè kpààtì c̄f̄ètè kòtè kè?
Yé benitiyεibe do bo dìi fii cuó nkè?

29 Di í békú becep̄èmbàà?

Yàà bè di náá nkè di í banté bè tu mù?

30 Kè meyei ntùòkení oyeiwe ã̄ yentému,
Kuyie mmiekε kó tiyē̄iti ã̄ í nhò poté.

31 We nné yóó ò sei nke dò ò dò̀rìmè í wenni?
We nyóó ò yietí o yei?

32 Kòo ku bè ã̄ ò tanné dedònnè ndε,
kè bè ò kũnné bè mbaa o f̄ōti.

33 Bè do ò murímu ke k̄arinè mukũnnímù,
kè benitìbè péu ni o ìkè.

Kè kudònkù táá nní nyau o ìnkè,

34 Tũnké di m báá nyìi báammìi tú detetirè ndε,
di n t̄enǹnko t̄i kó dimàà siyáàbìsì nsi.

22

Edifasi béimmè ke tú Isɔbu m̀enke tú oyeiwe

1 Kè Edifasi Temāa èi kou béi nke dò:

2 Kòo nìti wenni dè bo dò̀ò ba Kuyie?

Wèè ciì ò ciì omáà kpéi nke.

3 Kàa wenni dè bo dò̀ò ba Kuyie nkunku muwḗrímú
mum̄ou yiè?

Kàa dò̀òri Kuyie ndómè kù bo c̄õnte ba de mieke?

4 A wenni kè Kuyie nné da potáà?

A wetí kè kù né nda bekùnàà?

5 A yei mmèè deuté dèè te,
a caà̀rìmè mèè tonté.

6 A do ãã sǎnté kéhéímu a kou kperε bá ò í da mǎkenè
tìmatì,

a do ãã fietε onìtì yààtì kóò còńńó mebii mme.

7 A do í pǎã mmenie nsinéyǎi bo wè,

a do í pǎã mmudii dikònnì bo wè.

8 A nǎtè tεè do pikú muyuo nkàa baké dihei,

a deu mǎè kpéi ndo te kàa tieke ketenkè.

9 A do betòo bekúpobè be nǎu sìnùmmù ndi,

ke fǎũnko iciribí.

10 Deè te kè bè da dí tipìtì timǎu timátì,

kè kufǎwǎá nda do ke da dǎété.

11 Kè dè da udikoo bá a tǎnke í wúó,

kè dibìnnì da dàtinné menie nkǎme.

12 Dè í tú Kuyie mbo kéĩnkè nke yewetè miεkǎà?

Wénté a bo yà siwǎǎ dǎtirì ke dòmmè.

13 Kàa né tú Kuyie mbáá na kéyà dǎè dǎòri,

ke tú kù bo na kémboní dibìnnì yewetè miεke ke ti
bekénàà?

14 Ke tú yewetè kù kǎnké kù báá na ké ti yà,

kè kù nǎńké tiwetì ïnkè nke ke firì.

15 A tũ ndó kénkpaá tũ nkuce kótí nku,

meyei nyembè do tũ nkàà?

16 Bè pǎétému bá bè mǎnnì mu nyí tǎòke,

menie nhǎõ pǎnténè mǎè botí tǎcǎtè pũ.

17 Bembe bèè do náá nKuyie nke tú: Fũte ti borè,

fǎ mmuwǎrímú mumǎu yiè nha bo na ké ti dǎò ba?

18 Kuù mǎmmǎnkku me ndo bè dǎò mesàà nkè mè
mpíéké be cǎĩ miεke,

Mí nyí yóó yie mbeyibe kó itié.

19 Bèè wetí bè yà beyeibe còú tìl yěĩti kè dè bè narikemu,

kè dè pĩ mmudaá nwèè tu onitisàù.

20 Ti dootitòbè bèè do ti kpànnè bè kpáá boà?

Muhãã mmuù còúté be kpàti.

21 Wěte kétaunnè amáà Kuyie nkè dí narike,

a bo yà a wěte ke pètémè metuò.

22 Yie nkécòuté itié nkù da duó nyì,

kéãnné ku náaànti a yèmmè miéke.

23 Kàa wětení muwěrimú mumòu yìè mborè,

ò yóó wěte ké da íimmu,

kè nsà kàa dētinnè a cǐtèè meyi.

24 Útòó a sòò mmutáá mmiéke Ofii kó mesòò nsààmè,

dootóo me kukó nkó yetárè miéke,

25 kè muwěrimú mumòu yìè nní ntú a kó mesòò,

kéntú timátì péitì kó yecúò a kpéí.

26 Kàa mpieti a kó diwèl Kuyie mmuwěrimú mumòu yìè mbo dè,

kàa tũnte a ìikè ké nkù bùó.

27 Kàa ní kù bàntè kè kùu keè,

kàa dòò a kù cànnenè yèè nò yemòu.

28 De mmònni kàa tãáté tì a bo yà ti yiemmé,

kàa ce ntú kuwenniku kòku.

29 De mònni kè wèè sǐnné á nte kòo íi nho yuu,

ke yé Kuyie ndeirimè wèè nùò nsǐ nwè nwe.

30 Kù yóó deetému ocaàrìwè,

A nòu í sǐ mmèè kpéí.

23

Isəbu yəmmè dòmmè Kuyie nyí ò dónè tináàntì

¹ Kè Isəbuu béi nke dò:

² N wète ke tùùtenè Kuyie nku ke dọ kényíé kébéi,
n yĩkú n nùù kè n dabònnì báá yènní ke yĩkemu.

³ Kè ò do nyé m bo kù yà dè,
kè n do bo na kékəte ku cīètè,

⁴ N na nkù beé n kpeti,
N na nkù tiúté nh u ti.

⁵ N na nkèè kù bo n ténne ti,
kébanté kù m m̀kənè ti.

⁶ Ku sàà na nni mbààomaà?
ጋጌ, kù yó n kéntému meḡጋmmè.

⁷ Kè nní nkù náánnè ke tú onitì wèè wetí,
de m̀nnì kunku n kóo beéntì yó n fīnkomu sáà.

⁸ Kè n kəte diyie yìenì kèè bíékè kù í kè bo,
kè ò kəte diyie taà kè m bá kù yà.

⁹ Kù sàà né bo mpí mmùmamù mmu kubakù youú
bíékè nkaà? ጋጌ,
yàà kù sòri kucàнку bíékàà? N yí na ke kù yà.

¹⁰ Kù me nyému n tū nkùù ce,
kè kù ò yááké n yetìmu páíí mesəə nsààmè kōme.

¹¹ N naàcètè tū nku nacèfòtè nye,
n tū nku kó kuce nku weti weti n yí dauté.

¹² Ku tannò nye n tūmmè,
n dəarimu ku náàntì yəmmè kè dè pēēté n yèmmè dọ
ti.

¹³ Kè kuù tāāté tìmatì òmòù í bo wèè bo kù pàa?

Kù dó tì, kù ɔ̃ tì ndə̀.

¹⁴ Kù yóó də̀mu kù tǎáté ke bo də̀ tì n kpéí
kù wúó nke bo də̀ tì n kpéí tì sūmu.

¹⁵ Dὲ te kè n kǎmbù̀tì duò ku ìkè,
kè ñ totí n yemmè kufɔ́waá nhɔ̃ kù nni mpǐnnèmu.

¹⁶ Kuyie nkuù dèite n kǎmbù̀,
muwḗrímú muməu yiè nweè donné n kǎmbù̀tì.

¹⁷ Bá nè Kuyie mme nni ndátínnémè dibiinnì n yí
cǐéké.

Keyensà̀kè kù n dàtínné kè kèè í te.

24

*Isəbu náàntì səkémè: Kuyie nhɔ̃ yóumè kè beyeibe
ndə̀ri bə̀ dɔ́ tì*

¹ Ba nte kè muwḗrímú muməu yiè nyí tǎáté obeéntì
kó yewe?

Ba nte bə̀ kù yé kè bə̀ í yau kù yóó bə̀ pùtè yèè we?

² Nte benitìbè ke tuòko bὲtə̀bè pénné kó yetá̀rè,
ke yuuku iwū̀ɔ́ ke duò mmucḗmmu.

³ Ke ɔ̃ fietε iciribí kó musā́mmarímú,
ke ɔ̃ éí dibànnì okúpokù nààfè.

⁴ Nè be kpéí nkòo cǐrì ɔ̃ yóu kuce kédauté dikpáà
kè dihei kó becǐribè tu séú séú.

⁵ Kè bə̀ sǎáténε yέsā́mmarínnàrè yèè bo tὲdɔ̀ntè,
ke ɔ̃ pike yè kécíété dikpáà tὲdɔ̀ntè kénwanti mudii
ke bo duó mbe bí.

⁶ Bὲ taà dikpáà ke déénte tidiitì,
kè bὲ tǔ̀ benitiyonkubε kó yetεbe bə̀ tu yè fínyĩ be
yàké yè.

⁷ Bὲ ɔ̃ nduó keyènkè detetìrè bá bə̀ í dáátí tiyà̀tì,

bè í məkε tiyààtì κε bo kǎǎ mmusée.

⁸ Kε yetārè ìnkè kó fetaafè bè niu,
kὲ bè bùúté κε mǎnté̀ bè bo díéké̀ dè κε kpènké̀ yepèrè
borè.

⁹ Bè fèkù bekúpobè bí nyi,
kòo cĩrì í na κε yietí o bànnì bèε fietε o yaàbòrì
dimáà ò do məkὲ dì.

¹⁰ Kὲ beçĩrìbè cèntì be tetìrì bè fèkè mèὲ kpèí mbe
yaàbòrè,
κὲ του tidiitì kó yebo nè dikònnì.

¹¹ Kὲ beὲ dii odifíè kó yebè mekùò,
κὲ bè duò nkè̀ bè niu fĩnyĩ kó yebè kὲ sinéyẽ̀ né̀ bè
kòu.

¹² Bèὲ duúnnè mukũũ̀ mbeὲ kó yedabùò òdàátí dihèi
miekè,
bè̀ bè̀ kòutemù kὲ̀ bè̀ kuò nkè békú̀ meteèmmè,
Kuyiè mmè nyí yo bè dabùò.

¹³ Benitiyiibè í nǎnnè kuwenniku,
deὲ te kὲ̀ bè̀ í bèi Kuyiè nkó kucè
bè̀ ð̄ í òkèté̀ kucè kuwenniku kòku.

¹⁴ Dè̀ ð̄ nkpaá̀ κὲ uumù kòo nitiyiwè èntè,
kékuò ocĩrì̀ nè̀ osénnìwè̀.
Kὲ̀ dè̀ bìitè wèè naá̀ nhoyúókù̀.

¹⁵ Wèè dauti dautinè̀ benitipobè̀ ò̀ ð̄ mbaa dihuri
mǎnnì ndi,

kénnáá̀ nkétú̀ òmòù í yóó̀ n yàmè̀ dòo!
Kòo yètì wèè kǎǎ̀ nhò ìkè̀.

¹⁶ Kὲ̀ dè̀ bìitè bè̀ mpuò̀ yecàkè̀,
kὲ̀ dè̀ wenté̀ bèὲ taá̀ ticùùtì,
bembè ð̄̀ í nyà̀ kuwenniku.

17 Kè dè bìtè dè né wentému be borè,
 bè manténèmu keyènkè,
 bè ténke í kè m̀̀kenè kufõwaá.

18 Oyeiwe õõ p̄nté mecãã mme kufããkperíkù kōme,
 kòo tenkèe naá nKuyie ncõõ kè,
 ò ténke báá k̄tè képaàrè fínyĩ kó detie.

19 Kutayietí nè kuyìnkù dè õõ sũõtoomè timaàntì,
 kud̀̀nkù yóó me ndi beyeibe.

20 Kè be yõbèe bè yè,
 kè bèe naá nyebiè kó mudii sààmù,
 kè benitibè bá ndenniní be kpéí.
 Oyeiwe õõ do mutie kōme mme,
 o d̀̀rìmè yeime kó tiyeti nti memme.

21 Bè do fekù sihãũnsi kperè nde,
 bá bè í d̀̀rì me sàà mbekúpobè.

22 Kuyie nnè ku kó muwèrímú kuù õõ yóu kòo yeiwe
 kó yewe sũũ.

Kuù õõ bè í mbè ténke do í yè dii m̀̀nni ke dò mbè
 bo nfòu.

23 Kuù õõ duó nkè bè mbo bá ke í yĩèkù,
 ku ǹ̀nfè õõ í nyitè bè kèrí kùu ce ìnkè.

24 Bè níi deukoo dende bàmbà nkàa bè m̀̀ntóo,
 kè bèe donní dende bàmbà kékú betòbè kōme,
 ke m̀̀tóo bè õõ senté tidiiti kè tì yĩmè.

25 N nàké timómm̀̀nti nti,
 we mbo yĩ n nàké siyáàbìsí,
 we mbo yĩ n nàké tì tu detetirè kpeti?

25

Bididaa nàké tì Isəbu kuce metāammè

¹ Kè Bididaa Suda eì kouu bēi nke dō:

² Kuyie nkpeñnìmu ke duò tikōmbùòtì,

kuù baké keĩnkè kəbe,

ke bè duó nkè bè bo kè dè bè naati.

³ Ku kó beħāāpòmbè we mbo na ké bè kàa,

ku kó kuwenniku né í mí be we ìnkè?

⁴ Onìtì bo yĩme ke dō ò wetí Kuyie nyìikè,

Onìtì peité wè bo yĩme ke dō ò kpa meyei?

⁵ Otānkù yie me ntú otānkù ke í mí ku ìikè,

kè siwāã tu siwāã kè kù í sì wùò nsisààsi.

⁶ Kòo nìtì peité wè wèè né tú dibèù,

onìtì nwèè tu tɛbeutè weè né bo nwennaà?

26

Isəbu tēñné tì Bididaa

¹ Kè Isəbuu ò tēñné kòo nùù dō:

² Ōmmè teèmmè ténke né mme a teèmmè ocĩrì?

A teènnè òmmè wèè baà nhòu?

³ A mè nnəmmèmu ke tiè nwèè í məke meyèmmè,

benke we a ciimè nè a náàntì miεke.

⁴ We nni nwe a náánnèmmè de kó tináàntì?

Ōmmè yèmmè mme mèè nàánní a miεke?

Kuyie mbakémè kutenkù

⁵ Bədəmbè kòntì aumu be eì bè borè menie nfūò.

⁶ Kuyie mborè kudənkù feímu,

mukũũ nkó dihei í kù sòrinè.

⁷ Kuyie nkuù pité tiwetì kè tì nùú mmeemme kubakù
yóu bíékè,

kè kuù nùnnóo ketenkè detetirè.

⁸ Kuù pōũ nfetaafè yewetè miεke,

menie mme nyí yǒnte yewetè kè yè kēté.

⁹ Kuù ǝ pité tiwetì kékǎá nku kpààtikàrì, kè yewetèe
dì dàtinné.

¹⁰ Kuù kèété dàméèrì ò yó nfirì dè,

kuù kèété dibìnnì nè kuwenniku dè mànke dè.

¹¹ Kè Kuyie mpéi nkéĩnkè,

dè kè dimu kè ke sǎnkèe sǎntè.

¹² Ku wērimú muù te kè dàméèrì sǎnti,

nè ku ciimmè kù namè dàméèrì kó musimmù.

¹³ Ku nùù kó muyaá mmuù kàútóo tiwetì kè ti
wenke.

Nè ku nàutè nte kù yèite yeitemè fewaàyeife.

¹⁴ Ku tōmmú kù pī mmù kó tekéète nte memme,

ti yo ku tōmmú kù pī mmù kó tináànti sǎmpó nwe,

kè mù né bo pèe metammè mediè

we mbo dáátí kékeè de kó metammè?

27

Isobu sǎtémè o náànti

¹ Kè Isobuu sǎté kémbekù o kpeti ke béi nke dò:

² Kuyie mbomu kuù yete kù bo n kónnémè,

kunku muwērimú muməu yiè kuù m píe
mmeyèncààrìmè.

³ Kè n kpaá wei,

kè ku kó muyaá nkpaá ke yiè nh ònnì.

⁴ N yí kpaá ke bo náké tiyèiti matì,

tìmatì báa yènnì n nùù tì tu siyáàbìsì kpeti.

⁵ N yí kpaá ke bo di duó nkunaatí,

nè m bo kúmè n yí yóó nenni n wetímè.

⁶ N yóó nnáámmu n wetímè,
n yí wēti n fōnkúò.
N yèmmè í m bekùnè tìmatì ìnkè.

⁷ N dootitòu dèe ò dǎò dè ãǎ dǎòmè beyeibe,
tì ãǎ tuǎkení wèe cààrè tì tuǎkení n dootitòu.

⁸ Ōnti bo nkpaá onitiyeiwe baa tì?

Kuyie nkéété diì mǎnni o fòmму kó feyĩfèfè?

⁹ Kè meyeñcaàrìmè ò tǎǎkení diì mǎnni,
kòo kuò nke yu Kuyie nkù bo ò kèntáà?

¹⁰ Dè bo nhò naatinè Kuyie mmuwērímu múmǎu
yiènáà?

Ò bo nkù yu yemǎrè yemǎuà?

¹¹ N yóó di benkemu Kuyie nkó tikpetì mǎmè,
n yí yóó di sǎnne muwērímu múmǎu yiè ndó kédǎò
tì.

¹² Di mómmǎmbe di dè yǎmu,
n né í yé mùu te kè di kpaá ke náá ndetetìrè kpeti.

Beyeibè kperε yíemmu ke me nyí yóó mǎnte

¹³ Nte Kuyie mbàanè tì oyeiwe,
muwērímu múmǎu yiè mbàanè tì oyeiwe tì tú:

¹⁴ Kòò pié ibí kè ì sũũ mudoò muu ãǎ ì kǎnnè,
o yaàbí ãǎ í ndi kénsǎnnè.

¹⁵ Bèè yenté yenté kè mutenkũũ mbè kùò,
be pobè keté ke báá kari be kũũ.

¹⁶ Kòò mǎòte idiítí kè ì sũũ mmutǎǎ ndòmme
ketenkè,

kè tiyààtì còú còú titátì kǎme.

¹⁷ Wèe dè tìkú kécóú nhosàù wèe yóó tì dàátì,

onìtì wèè wetí weè yóó tieke de kó idiítí.

18 Ò maá tèè cīètè í tú tekpetè,
tè dònne difii ndi bè ãã dɔ̀ dɔ̀ dì kémbaanè kupaku.

19 Ò yóó kú ke tú okpààti nwe,
bè me nyí yóó tì nhò wēnnénè kékūnné
bá kòò ènte ò báá yà dèmarè.

20 Kufōwáá nkuù ò do koò dàtínné menie nhãã
dátínnémè kukó,
kufōwáá nkuù ò tùóté tefòdóntè kōme keyènkè.

21 Kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù ò tɔ̀ kédéténè,
kóò uuté o cónni

22 Kè Kuyie nho tãũ ipie mbá mesémmè í kù bo,
kòo cokù ke bo yenténè Kuyie nkó tenòùtè.

23 Kè bè ò wũõti mudaá,
ke wúó nho cīètè ke ti ifontii.

28

Meçiì nkó disòri

1 Timátì péítì kó yebòrè bomu bè tì waà ndè,
kè mesɔ̀ nkó yekàrè bo kè bè mè dèl ke ɔ̀u,

2 ke dammù timátì ketenkè,
ke ãã pūnné yetárè kédeite disɔ̀wũõ.

3 Bemátìwambè ãã mííté muhãã mmu kéta ketenkè
sòùkè,

kéwammù kífíé ketenkè fũõ,
yetárè yèè bo ke miékoo desòùrè.

4 Bè ãã dammù yefòtè ke cútóomu dedétirè òmòù í yóó
na kétuake dè,
ké nkè nùú nke détirìnè benìtìbè.

5 Ketenkè tidiiti yìèní kèè ìnkè,
 ke miεke né kùti ke kùtimu ke dò mmuhǎǎ nke còuté.
 6 Kèè tenkè miεke kó yetárè miεke yetásààyè bè tu yè
 saffì yè bomu.

Ketenkè miεke kó mutáǎ mmu bè dèimè mesəə.

7 De kó kuce fetúúfè í kù yé,
 ditúsòù í yà de kó kuce.

8 Mukpasǐmmù mùù tá mumáà mù í tǔnne de kó
 kuce.
 Dicìricìrì marì mu nyí kèté de kó kuce.

9 Onìti yie me nhǒǒ nampemu dipèrì,
 kékpéi nditārì kétuəke dì fiíká dè,

10 kékeú yepèrè yefòtè kécútóo,
 dèè kó dimàà tu desààrè onìti nànfè dè yàmu.

11 Weè əǒ kpénné menie kédenneni dèè do sari.

12 Yé onìti bo pété dè meyèmmè?

Meciì nkó dikàrì bore?

13 Onìti í yé me donku mààmè,
 mè keté ke í bo kutenkù kuù mmieke.

14 Difòtìrì cǔmpuri tú: Mè í bo m borè,
 Kè dàméèrì tu: Mè í bo m borè.

15 Bè í mè cèkii nè mesəə nsààmè,
 yoo a cǒnné timàti péítì cidóò ké mè cèètenè.

16 Bá mesəə nsààmè Ofii ei kǒme báá na ké mè ènnenè
 ditásààrì bè tu dì oníkìsì yoo bè tu dì saffì dì báá yè
 bennénè.

17 Mesəə nyoo timàti péítì í mè tùəke,
 bá mesəə nsààmè kó febòòfè bá nsànnè ké mè
 cèètenè.

18 Kè n ténke né báá buónè bè dòòrinè dè medèi mbè
tu dè kòdài,

nè ditásààrì bè tu dì kidisitàrì,
kàa mòke mecii dè pèētému medèi.

19 Etiopii kó yetásààyè bè tu yè tòpàsì yè báá na ké mè
tùòke,

mesao nsààmè móm̃mm̃m̃me í mè tùòke.

20 Bè pieti ònke bíékè meyèmmè náke?

Mecii ncīètè bore?

21 Dè borè onitì yie mbáá na ké dè yà,
bá tenòtè tèè pùtì deĩnkè tè báá mè màánè.

22 Difòtìrì cūmpuri nè kudònkù dè nàá nke tú:
Ti kèemu nè ti to bè nàámmè me kpéi.

23 Kuyie nkuù máà yé me cīètè kó kuce,
kuù máà yà mè ã dè.

24 Ke yé kuù wùómmè nè ketenkè mànkoo,
kè kuù paké dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè.

25 Kunku kùù benné kuyaakù ke yé ku kó kucéékù
màmè,

ke yé dàméèrì kó mecūmpume mamè.

26 Kuù kèétè fetaafe ikuó fè yó ntū nyì,
ke keuté kuce fetaafe yó mmíi nke yiè dè.

27 Mem̃me kù yàmè mecii kè mè wenni,
ke yà me wenniku mamè ke mè paaté.

28 Dè mònni kénáké onitì ke dò:

A bo ndémè Kuyie ndèè tu meyèmmè,
a bo nyennínèmmè amáà meyi ndèè tu mecii.

29

Isabu dèmmumè yewe yèè pèēté ye kpéi

1 Kè Isaïbuu sɔɔtɛ kɛmbekù o kpɛti ke tú:

2 We mbo wɛtɛ kɛtɛnnɛní betààbè bèè pɛɛtɛ?
Kuyie ndo m baɔ yèè mɔ̀rè bo yĩme kɛwɛtɛní?

3 Kuyie nfitírè dɛè do ã̃ nyuo n yuu ïnkè,
kuù do ã̃ nni mmí keyènkè kè n kèrí.

4 N do bo dìi mɔ̀nni n yiè kè dè dòmme,
Kuyie ndo kãnké dìi mɔ̀nni n cĩɛtɛ.

5 Muwɛrímú mumɔu yiè ndo m bonè dìi mɔ̀nni,
kè n kó bedapàmbè m murímu.

6 N do bonti metuà mmieke nke,
kè odifíè kó mekùò mpiéké n tuò.

7 N do ã̃ nkè n yè ke kòtɛ behɛikènkótíbè kàri dè,
ke waá ndikàri ke kàri.

8 Kè bedapàmbè n yà bè ã̃ nfũ̀tìmu,
kè bedakótíbè ité be kàrè kécómmú.

9 Kè behɛikènkótíbè kũnné bè do náá ntì képi be nò.

10 Kè bekpààtibè kó metamme dòo yúóó,
kè be nóndié ndari.

11 Bèè kèrmú n náaànti bè do ã̃ nni nsántímu,
bèè n yàù kè bè nàá n yetisààri.

12 Osènniwè do ã̃ nkòo kuónkoo nhò dɛɛtɛmu,
dɛciribire dèè í mɔ̀ke oteènti kè n dè teennè.

13 Bèè do ã̃ nyóó kú bè do ã̃ m pãmu mesàà,
n do náríkùnkomu bekúpobè yèmmè.

14 N do dáátí mewetímmè mme diyaàbòrì kɔ̀me,
ke dáátí medò̀rìmè sààmè tiyààti kɔ̀me,
kè mèè tu kuyaàbomboúnkù m bou kù n yuu.

15 Mũ̀ do ã̃ ntú tiyũ̀ɛnti kó inuɔ,
ke tú tihò̀tì kó ità̀àke.

16 Kε tú besénnìbè kóo cice.
 Kòo pòò màkε tìmatì n ti wèhíní tì dò nkéndòmmè.
 17 Mîi do ɔ̃ kéété beyeibe kó muyèi,
 kéfiεε ò pĩ ndè ke aaké.

18 N do tú n yóó kú n cĩētè nte,
 ké nyóó kú kè n we sũũ mmubirimú dòmmè.
 19 N cĩē n do ta kétuakε menie mme,
 kè n fãàtì níí mantè keyènkè.
 20 Bè do ɔ̃ nni nsāntímu sãã,
 N wērimú do í deu.

21 N do ɔ̃ nkè n nàá mbè nkémmúmu n tú mù,
 kè n yóó bēi, bè dào yúóó nwe,
 kénkémmú n tú mù.
 22 N do ɔ̃ nkè m bēi nhòmòu bá n tēnné,
 Kè n náahtì mbè taà.

23 Bè do ɔ̃ nni mbaa ti baamè mme fetaafe,
 bè ɔ̃ mbaa mēè botí fetaketife.
 24 Bè do ɔ̃ yà n wèi kè dēε bè dimu,
 bè me nyí nna ke bo sɔukùnnε n yìikè.
 25 Mîi do ɔ̃ tãāté ké bè neinè,
 ké mîi mbaké,
 ké mbo be tĩnnì miεke ke tú be kóo kpààtì,
 ke báá mbèè yèmmè cààrè.

30

Isəbu wèhitémè ò do dòmmè, ke né dòmmè di mmànnì

1 Di mmànnì ibí ìi né n daú,
 inyi ìi cicebè do í sànnè m bo bè neínnèmmè simó sù
 cēmmù n wũɔ̃.

2 Bè keté ke do yóó n dɔ̀ ba?

Be wērímú í yó mbo kéməntə.

³ Məsémmè nè dikònnì deè bè poté kè bè məté,
ke áá ntedəntè ke wanti bè bo mankoo mù
tedənkpetè ìnkè dèmarè í dè bo.

⁴ Ke kēĩti sifəkəsi sitekesí yə, ke cáante,
kè itecĩē ntú be kó mudii.

⁵ Bè do bè bətimu,
ke níí mbè bəti ke úú ke dò mbè tu beyóóbè.

⁶ Bè do fòu yekondake miəke nke,
titädəntì miəke nè yepèrè fiè.

⁷ Bè do ð nhoke tifāpèùtì miəke nke ke kuò,
ke kūrì kūrì tifāàtì miəke.

⁸ Bembə bèè do tú isīntébí kè be yètè í bo,
bè do puotì bè ke bè bəti dihèi.

⁹ Bəmbà mbèe né n diè,
mīl né naá mbə kó feonnìfè.

¹⁰ Bè m pèmmu ke m bütínné,
kè í yĩēke bè bo n suumè n yìkè tinóntōũtì.

¹¹ Kuyie nkuù tōte n tām̀m̀u ke n dií nyifei,
kè bè dèk̀u n yĩnkè ke í yĩèk̀u.

¹² Bè ité ditĩnnì ndi ke còm̀m̀ú ke m buò nyiwēĩ ke bo
m bə,

bè keù icə nyi ke kəriní m borè ke bo n dəð meysi.

¹³ Bè peri n cə nku,
bè wanti ke bo n kuəmu,
bè keté ke í dó òmə̀u bè teennè.

¹⁴ Bè tènte kuduotí nku, ke uríní yedombire ìnkè
mecāā,
ke kərinè m borè.

15 Kufɔwaa nkuù nh auté ke kàúító n sãnni kuyaakù
 ɔɔ yĩmè,

kè n wèi pɛ̀ɛ̀tòo diwetiri kɔme.

16 Di mmònni n fòmmu muù paare,

meháarimè kó yewe yeè n sɔ́ńké.

17 Keyènkè mònni kuyonku kuù ɔɔ nni ncáá nke taà
 n kũɔ,

ke n dɔmmù bá nyí mɔke meom̄pùmè.

18 Kuyie mpĩ n yaàbòri ndi nè muwɛ́rimú ke tute,

kè dè cètinné n fòníí.

19 Kuù m bɔ ntisã̀sã̀tì mieke,

kè n sàáténè mutáá nnè mutápeí.

20 Kuyie, n kuðnnè fɔ́ nwe, a me nyí kémú,

n cómmú a ìikè nke, kàa bùútóo n kpéí.

21 A tiikení n kpéí nke,

a m puotìnè a wɛ́rimú mumou ndi.

22 A n tùóténè kuyaakù nku ke tɔ ke kòrinè,

kè kuyaakù m puoti ke n kóommu.

23 N yému ke dò nha n kũntinè mukũũ mborè nde,

timou kó dimúnnémáù.

24 N do í fɛ́ũnko beçĩribè,

beçĩribè do ɔɔ í nkuò nkè m bùútóo.

25 Bèè do bo meháarimè mieke n do be kuðmmu
 mesémmè,

mesémmè do m bonèmu besénnibè.

26 N do yé ke tú n yóó yà mesàa mme,

ke né yà meyei,

n do yé ke tú kuwenniku kuù kèríní,

ke né yà dè m bìtoomè.

27 N nauti tii kònni ke kónni,
meféũtímè kó yewe yeè n sǎńké.

28 M bonè meyeñcaàrìmè mme, diwèi í bo,
kè n kó tináaànti tu didabònni benitibè cuokè.

29 Kè n dabònni te kè n naánnè yekpamaà,
ke neitinè icuo.

30 Kè n kǎmmè sùute ke pekí,
kè n kũǎ binè kukǎntonnìkù.

31 N kùtìdùkù naá mmukũũ nkəku nku,
kè n tārife naá ndidabònni kəfe.

31

Isəbu nàkémè ò í cààrèmè mùmamù

1 N do dǎunnè dinùù ndi n nuə nke dò:
M báá wénté osapàà nkóò yaá.

2 Kuyie nna nni nduó mba keĩnkè?
Muwērimú muməu yiè nna nni mbaanè ba dèè tu n
kó tiyeti?

3 Beyeibe beè ǎǎ yà meyei,
kè becaàribè kó ticǎnti tú meféũtímè.

4 Kuyie nsàà í wúó n kéri kùù cèà?
Kù í kaa n nacèfǎtàà?

5 Kè n do nfòù siyáàbìsì miεε nke,
kè n do kéri mesòummè kó kuce nku,

6 Kuyie nhá m bennè a kó tēbiètè,
a yóó yàmu n yí məkemè meyei mmamè.

7 Kè n naàcètè do nyóu kuce sààkù,
kè n yèmmè do ntũnne n nuə ndómè,
kè mutǎnyeyimu mamù do nsǎũ n nəu,

8 Kè dè do dò mmεmme otəu məu kǎũ m buətí dè,
bèe u n fiíkú dè.

9 Kòo nitipòkù mǎù do yǎ́s n yèmmè,
 kè n do nhòke n népotòù bòrì ke baa o pokù,
 10 Kè n do ndòò mεmmε, m pokù mómmuε nnaá
 mbetəbè kó kudaaakù,
 bá wè kòò nhò dòorinè ò dómè.

11 Ke yé dè túmè meyei ndiemè mme,
 bá wèè beénti kòo yé ke dò mmè mǎnnè dikpetíntou.
 12 De kó meyei nna ndò mmuhǎá nké n cóúté kékuε,
 kécóúténè n kperε m mǎke dè demou páíí.

13 Kè n kóo tǎnti mǎù níí do nyí nh ò dǎò
 n dò nkóò dǎò ti kè n ti nhò yetenè,
 14 Kè n do ndòò mebotí kè Kuyie nni nsei n yíme?
 Kè kù ti nni mbekε n kù tǎnné ònti?
 15 Ke yé Kuyie nkuù máà ti dǎòmmè mí nnè be,
 bá wè ti yǎ̀bè pǎutì miεke,
 kuù ti pùíté ti yǎ̀bè pǎutì miεke.

16 Kòo cǐrì níí do ndó dèmarè kè nh ò mǎntε,
 kòo kúpokù níí do nkuè nkè m bùútoó,
 17 Kè n do ǎǎ nyo n diitì m máà ke báá pǎ deciribire!
 18 Nè m bíkémbénti miεke m pètínke tú iciribí cice
 nwee,
 nè n yènnímè n yǎ pǎutì nti ke pǎnke ntú bekúpobè
 kóo teènti.

19 Kè n do ǎǎ yà osénniwè wèè kpa tiyààtì,
 ocǐrì wèè í mǎke kuyààkù ke daati,
 20 kòò í nni ndəunnè mutǎmmú,
 kè n yí nhò dàtínné kuyààkù ke tònkùnne o kǎntì.

21 Kè n nǎùtè do yau iciribí ìnkè,

n yé m̀è kpéí nke d̀ò bebeémbè yó n kónné,
 22 Kè n do d̀ò mèbotí m bakùu t̀òte kù tuuténè dè m
 baayuu,

kékééte n kpāncentuku borè.

23 N dému Kuyie nkó tibeénti,

M báá dáátí kécómmú Kuyie nkperíkù ìkè.

24 Kè n do t̀òté n yèmmè kéduó mmesəə,

Kè n yèmmè do mbo mesəə nsààmè ìnkè,

25 Kè n do mpòtì m məkemè tikpàtì mediè,

Kè n do nfũũ n yèmmè n ǹòtè waá ndè ìnkè.

26 Kè n do nyà diyie kó menáà,

kè n do nyà otànkù péimè ke kéri kè dè wenni.

27 Kè dè do nyṹ n yèmmè

kè nní ndò m bo nínkú ké dè d̀au.

28 Kè n do d̀ò mèbotí,

meyei ntó mme m̀è m̀annè dikpetíntou.

Ke yé m b̀utínnémè Kuyie nku kunku kùu bo keìnkè.

29 Kè meyei ndo s̀ńké n dootit̀ò kè n yèmmè nnaati,
 kè diwèi ní do n kuò meyei mmèè ò t̀òkení me kpéí.

30 M me nh̄s̄ í nyie nke p̄a n ǹùu m̀fíè nkè d̀i bo ò
 b̀onté kus̀nkù,

ke d̀ò wèe kú.

31 Bèè do taà n c̀fètè be mièke we ndo s̄s̄ yí ò í diè
 nyimaa?

32 Op̀òò do s̄s̄ í nyié nditowaà,

m b̀òrì do kpeté kénfeímu bep̀òbè kpéí.

33 Kè n do ns̀rì n yei beǹitibè t̀òbè d̀ò̀rimè,

kè m m̀è ẁènǹnko m mièke.

34 N ỳòte m̀è kpéí mbeǹitibè,

ke yĩ̀kù n kɔbe bo n senkèrìmè,
 nè de kpéi kè nni mmuti táú táú ke cǐ́éké,

35 We nsàà bo yie nké n kénté,
 n yĩ̀kúmu n nòùtè ke dèè,
 muwērímú muməu yiè nweè yó n ténne dipátiri n
 dootitə̀u wàri dì ke n wátiri.

36 N yó ndi bukúmu,
 N yóó dì dǎ̀ dikpà̀atipìi ndi kéóké.

37 N yóó ò benkemu n nacèfòtè yeməu,
 N yó nkérí o borè ke yíeo tekpà̀atibite kōme mme.

38 Kè n do nfiète ketenkè n kuuti kè,
 kè n do nkè cəuténè ke yembè,

39 kè n níi do ndi de kó ketenkè peité tìi diiti ke í ti
 donté,
 ke yóu kè ke yembèe kúnè dikònni.

40 Kè n dǎ̀ mebotí, kèe peité tisāmpoti,
 kèe ye tipoti kéyóu kè bo peitémè tidiiti.

Isɔbu náànti mànku nku memme.

32

Ediu kó tináànti

¹ Edifasi nè Bididaa nè Sofaa kè bèe yóu ke ténke í nnáànnè Isɔbu, ke ye ò do wúómmè omáà wèè wetí wènwe. ² Dammu naàmùnkù kou Buusi wèè do peité Badakεedi kòo peité Ediu. Weè Ediu miεεe do peike Isɔbu mediè ò yēmme ò tú wèè wetí kè Kuyie nné ò nìnté. ³ Kòo miεεe yeñnè o népobè betāāti bè í yà mèè kpéi mbè yóó ténne ti Isɔbu. Dèè benkú Isɔbu naatimè kè Kuyie nyí naati. ⁴ Ediu do kpaá cǐ́ékému

ke mu nyí béinnè Isəbu ke yé o népobè betāāti do ò kòtínèmè. ⁵ Ò yà dìi mǎnnì ke tú o népobè betāāti nò tēnke í tǎurì kòo miēkeē peike mediè.

Ediu nàkémè dèè te kòo dó kébéi

⁶ Kè Buusi naàmùnkù kou Badakēedi bire Ediu béi nke dò:

N tú debire nde kè díndi tú bedakótíbè,
dèè te kè n yàte bá n yí dàátí ke bo di benke n kó meyīētímè.

⁷ N yèmmè do dò ndi me ntúmè bekótíbè, dī yé di bo béi ntì
ke yé ndi bie mme nsūūmmè dī mǎke mecìi.

⁸ Ke yé ba kè muyaá mmùù bonè onìti muù ò ciinko, muwērímú muməu yìè nweè mù nhò duó.

⁹ N kòté weè í tú n yé dèè wenni,
a bo nyémè dèè sèè í boní tikótì borè.

¹⁰ Dèè te kè n tu dí kénté kè m béi,
kébenke n kó meyīētímè.

¹¹ N yèmmè do dò ndi yóó náké tìmatì nti,
n do di kémmúmu ke bo keè di yóó yī mù,
kè n yà di bo náké tì o náàntì ìnkè.

¹² N do di kémmúmu mesàà nke sǎ ndi kòò mǎu í na
ke sei nyIsəbu,
ke sǎ nhò nàá nkè di í tēnnìnko.

¹³ Di yèmmè bá ndò ndi tú mecìi nyembè,
Kuyie nkuù yóó ò na tináàntì dè í tú onìti.

¹⁴ Isəbu do í náánnè mí nwe,
n yóó ò tēnné tì yó ncáánnèmu di kpèti.

15 Dè di dimu di í yà di bo ò tḗnné tì,
yeṭannò yeè di dòńté.

16 N do di kémmúmu di me nyí náá,
di me nyí n tḗnnìnko tìmatì.

17 Dè tùðke n kó dimònnì ndi kè m bo béi,
n dó kébenke n kó meyíṣṣítímè mme.

18 M mọ́ke tináaṅtì péu ndi,
dè nh ọ́tímu ke n cókíí m bo béimmè

19 Dè fànnimu mmiεke menaà mmèè bi me kōme,
bè cū́ómè kudəukù kè kù dó képotε.

20 N dò nkébéi mmu kápété muaá nkéwei,
n yóó béimmu kéténné Isəbu tináaṅtì.

21 N yí yóó yote òmòu,
m me nyí yóó duó nhòmòu kunaatí.

22 N keté ke í nọ nke duò nkunaatí,
kè m mè dàò wèè n te ò yóó n túótému bàmbà.

33

Ediu béimmè ke tú Kuyie nhṵ caummu onì

1 F́ nyIsəbu kénté kékeè n dó ké béi ntì:
Keè n dó ke dá náké tì timou.

2 Nh ààtemu n nùu ke deè,
kè n nóndenfè nampú n nùu miεke.

3 Nè meyèmmè memáà ndi n yó nnáámmè,
N dó kénáké n yé dè nde weti weti.

4 Kuyie nkó muaá mmuù n dàò,
muwḗrímú mumou yiè nkó muaá mmuù te kè n
fòu.

5 Kàa bo na ké n kpénné tináaṅtì,
a báátí kénwā́ké kè ti máúté.

6 Mí nnè f́ nKuyie mborè ti mamu òmòu í p̄ě́tè otòu,
bè ti d̀̀nè mutáá mmu tidé.

7 A tũ mbá nni nyĩ̀kù kàa bù̀tì duò,
N yí yóó da benke tikpetì.

8 A b́i ntì n tì k̀̀mu,
a tannò ỳnní ke tamu n to.

9 Kàa tu a wennimu Kuyie nyì̀kè ke í m̀ke
meyetímè,

ke dò mpáí páí ke í m̀ke meyei mmamè.

10 Kuyie nkuu me nyàmù kù da sei ntì ìnkè,
ke da wúó nku dootitòu.

11 Ke tàú nha naàc̀̀i timátì,
ke paké a nac̀̀f̀̀tè yemou a ḱrí yè.

12 Isəbu mí m bo da náké kè ì d̀̀ a cà̀rèmu d̀borè,
a í naati Kuyie ndeumu, oǹtì í d̀̀ nké kù ǹnninè.

13 Dè d̀mmè kàa kù séí?

We mbo na k̀t̀nné kù b̀kù tì timou?

14 Kuyie nh̄̄ b́imu me mborime mièke yoo nè
met̄mè mièke kè ti me mbá ndake.

15 Kù ã̄ b́imu nè tidòuntì keyènkè,
benitibè duó dì m̀nnì kè be nuò ncĩ̀ke, kè bè yè nke
duó.

16 De m̀nnì ndi kù ã̄ benkemè benitibè kù dó ké bè
benke tì,

ké bè cau mmesomme.

17 Kù ã̄ ndó k̀paannè oǹtì nwe mut̄mmú yeyimu,
k̀patenè onitikperì tefentè t̀̀ na nhò p̄.

18 Kù ã̄ ndó k̀d̀ deténè kuf̄̄ti nku,
k̀nte kè wèe yenténè mukũũ nkó fecièfè.

19 Kuyie nhõõ bõnté mǎnnì marì onìtì mēfēũtímè,
kòò dǎú ndidúú ke bo yũś nho to nyε.

Kè kuyonku ncáá nho kǎntì timǎu,

20 kén̄te kè wèè pē mmudii mumǎu,

ò do nǎnnè tii diitì tén̄ke bá nhò naati.

21 Kòò kǎntì móté kàa wènté a báá yà tì kàte kè.

Kòò kũś yèè do sǎri kè yèε feité.

22 O naàcètè tēè nà kufǎti bèn̄nì,

kòò duún̄nè kudǎnkù.

23 Kè dè naati Kuyie ntǎnnì marì dii nàá nti kpéí

Kuyie mborè di bo yènnì Kuyie ntǎrè tekǎupítè

(1000) miεke

dii nàá mb̄enitibè bè dò nkéndǎari mè.

24 Kè mēsém̄m̄εε pī nkuyie nkè kù dò:

Dεεtén̄ε we kòò báá ta kufǎti.

Kè ku tǎnnì dò m pètému tidonti o kpéí.

25 Dε mǎnnì kòò wēte kéh̄enké kēsũũkè kénáá
nhobíε,

kénáá nhò do cǎntí ke dòmmè.

26 Dε mǎnnì kòò kuón̄nè Kuyie nkùu ò kènté,

kòò nkǎri ku cǎtèè nè diwèi ke yé kù yóó tũntemè o
kpeti.

27 Kòò ndiè nke nàá mb̄enitibè bεmǎu ke tú:

N cǎar̄emu ke yetén̄ε ikuó kù mε nyi n yietì n yei.

28 Kù n dontému bá n wēnnì í tati kudǎnkù, kè n
kpaá fòu ke wúó nkuwenniku.

29 Kuyie mpī mmuù tǎmmú onìtì kpéí,

ke kón̄nì kucε mēdém̄ε mētǎãti dè bèkú mè.

30 Kè dè bo yie nkè kùu ò dēnnenì kufǎti,

kòò wēte kényà befòùbè wúó nkùu wenniku.

31 Isəbu kénté kékeè n tú mù,
yí só kè m̀ béi.

32 Kàa màke tìmatì ke bo béi nhá béi,
n dómù ke da duó nkunaaatí.

33 Kàa me nyí màke tìmatì á nni nkémmú,
a yí só kè n dá benke mecii.

34

Ediu sàkémè ke sei nyIsəbu

1 Kè Ediu baa nsàké o náaàntì ke béi nke d̀:

2 Díndi mecii nyembè keè n túmu,
díndi bèè màke meyèmmè kénténè n náaàntì.

3 Ditoò bàatimè tináaàntì,
dinùù me mbaatì mudii kó kunaaatí.

4 Yóunè kè ti bate d̀èè sié,
yóunè kè ti wammú d̀èè wenni.

5 Isəbu me ntu wenwe wennimu,
kè Kuyie nkuù d́ kóò nìnté.

6 Ò tu bá nè ò me ndòòrì m̀è d̀èè sié, Kuyie nhò wùó
nsiyáábìsí yiè nwe.

Koò poté koò k̀ute ò me nyí cààrè m̀mamù.

7 We mbo d̀emarè ke d̀onnè Isəbu?
Wèè náà nhò d́mè ke í yíèkù?

8 Wenwe wèè dàpúnè meyei ndòòrìbè?
Ke neitinè benitiyonkubè?

9 Ke náà nke tú ò bo ntaunnè m̀è Kuyie ndè tu detetirè
nde,

dè í màke mucóntimu mamù.

10 Díndi bèè màke meyèmmè kénténè n tú mù:
Kuyie nyí tú kùù d̀òri,

muwērímú muməu yiè nyí tú wèè dəðrìmè í síé.

11 Kù yietì benìtìbè be dəðrìmè dòmme mme,
kù bè fəku be dəðrìmè dòmme mme.

12 Kuyie nyí tú kùu dəri bìtì,
muwērímú muməu yiè ntũ ntimóm̄m̄nti nti.

13 Òm̄u weè í yē nKuyie nni mbaké kutenkù,
òm̄u weè í kù bannε kutenkù.

14 Kè dè dò nKuyie ndo dake ku maa kpeí nke,
kè kù dèite ku yaá nnè ku wemmu.

15 Dèè kó dimaa wei dè na nkumu dimənnì dimaa,
onitì na nwètemu mutaa mmiεε.

16 Isaïbu kaa m̄ke meyemmè kénté n tú mù,
keè n náantì.

17 Wèè í tũ ntimóm̄m̄nti ò bo na kébaataa?
A bo na kései nwèè wetí ke tú o kperaa?

18 Kuù maa ə̄ náké okpaati ke dò ò tu oyeiwe,
kénaké sikpaatibí ke dò s̄i tu benitikə̀bè.

19 Kuyie nkunku í kommu sikpaatibí,
kù ə̄ í nwúó nhokpaati kè dè p̄ēté fedawanf̄e,
ke yé kuù bè dòm̄m̄m̄ be m̄u.

20 Bè ə̄ kúmu dimənnì dimaa keyènkè cuokè,
Kuyie nkuù ə̄ bè poté ké bè mèèrè kè bèe kú.
Kù ə̄ í mpoté okperì nè muwērímú ke né ò kùə.

21 Kuyie nwúóm̄mu benìtìbè be m̄u dəðrìmè,
kù yēmu bè kèrí ì ce im̄u.

22 Dibìnnì dièrì marì í bo yoo keyensə̀kè
meyei ndə̀rìbè bo s̄ari dè.

23 Dè í békú Kuyie nkù bo wénním̄m̄ onitì kè dèe
m̄nte,
kè kù né na kóò bekénè.

24 Kuyie nhõõ í mpaaté bekperíbè ke né na ké bè pònte,

kékanne betəbè be f̣tè.

25 Kù yému be tōmmú muməu ke yóó bè kpéi, ké bè pònte keyènkè kemáà.

26 Kù bè puotì benitiyibe kōme mme, kupiiti ìkè.

27 Bè kù bùtinné mèè kpéi nke ke ténke í dó ké nkù tū, bè í yie nke bo banté ku kó itié mmaì.

28 Bèè duó nkè bec̣rìbè dabùò ndèkù ku borè, kù kèèmu besénnìbè kuðmmè.

29 Kè kù dò nkáré we mbo kù sei?

Kè kù sònnè kumáà we mbo kù yà?

Kù me ndàkemu yebotè nè benitìbè de kpéi.

30 Kuyie nyí dó beniticiìmbè bo mbakémè bè yàà bo naá ndidìntàri kébə nkubotí.

31 Kè dè dò nde yiè mbo náké Kuyie nke dò: n yiemmu n yetímè n ténke báá dɔɔ meyei.

32 N cààrè dè kè mu nyí yé,

a dè nni mbenke n ténke báá dè yié.

33 A yèmmè dò nkuù ò potáà?

A í mè nyiemme kù tãáté tì,

f̣òò mè nyémè kù dò nkédɔɔ tì,

a tū nnáké tì.

34 Bèè mðke meyèmmè bè yóó béimmu, mecìi nyembè bèè n kèrímú bè bo yí:

35 Isəbu í yé ò tu mù,

o náàntì í mðke tì co kèè bíékè.

36 Isəbu náàntì me ndònnè beyeibe kpeti nti.

Mebennímè nsòké koò tùòkùnì.
 37 Ò sòkému ke dake caàrì ke kéré,
 ò í yie nke bo banté o caàrìmè,
 ke sũũnko tináahtì ke sáá nKuyie.

35

Isabu í mọke tináahtì matì ò bo bói ntì

1 Ké Ediu baa nsòké o náahtì ke bói nke dọ:

2 A yèmmè dò nha naatimu nyáà ba
 a tú d̀ì m̀nǹì a wenni Kuyie nyìkè?

3 A náá nd̀ì m̀nǹì ke tú kàa d̀òr̀ì meyei nKuyie
 nkpeti í bo?

Kàa yóu meyei nkù báá c̀nte m̀mamù?

4 Mí m bo tì nda ténne,
 n yóó tì ndi wènnèmu f́ nnè a népobè.

5 Bóuté keínkè káyà,
 wénté tiwetì káyà tì da díetirinèmmè.

6 Kàa d̀òr̀ì meyei ndè kàá mba Kuyie?
 Kàa caàrìmè dó mè sũũ ndè bo kù d̀ò ba?

7 Kàa wetì dè duò mba Kuyie?
 Kù bo c̀utè ba a nòutè miéke?

8 Kàa d̀r̀ì a caàr̀ì a nitit̀òu nwe wèè da d̀onnè,
 kàa wetì dè teénne a nitit̀òu nwe.

9 Kè benitiyeibe sũũ mbè ò mbè kuònnèmu,
 kè bediabè d̀r̀ì bè ò mbè kuònnèmu ke békú
 meteèmmè.

10 Òm̀òu me mbáá yí: Yé Kuyie nkù n d̀ò kù borè?
 Kunku kù tì duò nyiyie nkeyènkè.

11 Kunku kù tì duò mmeciì nkè mè pèētè
 tiwanwantì k̀me,

kunku kùù ti ànné meyèmmè kè mè pēēté sinɔ mòke mè.

12 Bè né kuòmmu, kù me nyí bè còú, benitiyeyibe kó sifeí kpéí.

13 Bè kuò ndetètìrè nde Kuyie mbáá bè kènté, muwērímú mumɔu yiè nyí dake be kpeti.

14 A mè nyèmmè a í kù wùómmu, kù yému a kpeti á nkù kèmmú.

15 A me nyèmmè ku mièke òò í mpèike onitì, kù keté ke í dake onitì kó mecaàrìmè kpéí.

16 Isɔbu a sònté ke náánkomu, a yeimmu deè te kàa sũũnko tináàntì.

36

Ediu nàkémè Kuyie ntièmmè benitibè

1 Kè Ediu baa nsáké o náàntì ke búi nke dò:

2 Isɔbu nkpaá kèmmú kè n tì nda wénkùnnè, tináàntì kpaá bomu Kuyie ndó n da náké tì.

3 N yíétímè yóó tuòke dè í tòké, n dó kéduó nwèè n dòò wènwè kunaatí.

4 N náá ntimómmànti nti n yí sóú, meyíétímè mómme yiè nweè tùòkení.

5 Kuyie nkpeñnìmu kù í yetírí òmòù, kè kù búi ntì tinti.

6 Kù òò í nyóu oyeyiwe kòo nfòù, kuù ò nkómmú osénniwè.

7 Kù òò í ndétinnè ku nònfè bèè wetí be ìnkè, kuù bè kànnìnko yekpààtikàrè, kè bè yè kàrì sáà,

kè tɛfentè né bè pĩ.

⁸ Kè bè bè tàú mmɛfĩmmɛ,
kè bè ààrì mɛdiè.

⁹ Kù bè bɛnkú bɛ caàrìmè mmɛ,
nè bè yetírímè ku kpɛti kɛ ǎǎ sifeí.

¹⁰ Kù bè caúmmu kɛ tú bèɛ kénté ku tié,
kɛ bè nàà nkɛ tú bèɛ yóu mɛyɛi mmudòàrìmù.

¹¹ Kè bè kènté kɛ yie nku kpɛti,
bèɛ deè bɛ wɛ nè diwèi,
kèntúó nkédeènè bɛ bie.

¹² Kè bè mɛ nyí yie nkɛ kènté mudoò mùù bè doti,
kè bè bo kú bè í banté mɛè kpéí.

¹³ Bɛnitiyɛibɛ biɛ miɛkɛ ð mpéimu Kuyie,
bè mɛ nhõ í nkù kuónnè kù bè poté diì mǎnni.

¹⁴ Dɛ yembè ðð kú bɛ bénti nti,
bè ð ndəuti dəutinè bɛtəbè mbɛ kékũnté bɛ fòmму.

¹⁵ Kuyie nhõ yóu kè mɛfɛũtímèɛ tɔ̀kɛní ku kəbɛ
kè kù bo bè duó nyitié nyi,

kù ðð yóu kè bèɛ fɛũté kɛ bo kù kèntému.

¹⁶ Kù dó kɛ da dennɛ mɛsém̄mè miɛkɛ nkɛ,
kɛ da tanné mɛtuò mmiɛkɛ,
kàa nyo ndɛsààrè.

¹⁷ Kàa yèmmè mɛ ndònnè bɛyɛibɛ kōmɛ,
tibeénti doti a ñnkè nkɛ.

¹⁸ Kɛmiɛkɛ báá da souté kàa sǎá nKuyie,
ticuuti bá nte kàa dauté.

¹⁹ A dabònni diì í yó nte kàa yè mɛsém̄mè miɛkɛ,
bá kàa dó a kuónnè a wɛrímú muməu.

²⁰ A bá mbaa keyènkè bo tɔ̀kɛnímè kécíɛ mbenitìbè.

²¹ A ndakɛ kɛ báá yie nkétũnnɛ mɛyɛi nkó kucɛ,
kɛ yé deè temè kàa ta mɛsém̄mè miɛkɛ.

Kuyie mbakémè demou

22 Kuyie ndeumu ke kpeñni,
we mbo na kéduó nyitié nkù duò nyi?

23 We nkù benkú kù dò nkédòòmè?
Ke bo na ke kù nàké ke dò: A yetému?

24 Benitibè bemou ku nsántí ku tōmmú kprí,
fó mmúnke, a nyé ké nkù sāntí.

25 Benitibè bemou mù yàmu,
medétimè mme bè mù wùónnímè.

26 Kuyie ndeumu ke mènke deu,
ku bie nyí dò nkaa nkédeè.

27 Kuù òó yǔó mmenie nkédee nkeĩnkè,
kè dèe dòò yewetè kè fetaafe ni.

28 Kè yewetèe fè cǔñní,
kè fè nniu benitibè bemou ñnkè.

29 We mbo na kébanté yewetè cèntimè?

We nyé fetaafe dabònni dòmmè tiwetì mieke?

30 Kuyie kuù òó mííté kuwenniku tiwetì mieke,
kè dàméèrì ndo nsǎũ.

31 Kù piú yebotè nè fetaafe nfe,
ke yè duò ntidiiti mediè.

32 Kù pikù fetapíèfè nfe ku nòutè mieke,
ke fè bōmmù kù fè dónè wè.

33 Fetaafe dabònni dii òó benke Kuyie ntòónnímè,
ke iwũó mómmənyi nyé kù duunnímè.

37

1 De kó fetadiefe donné n kōmbùòtì nti,
kè n dinni au ke dó kètōte.

2 Kénténè, di bo keè Kuyie mpéúmè metammè,

di bo keè fepíèfè fèè yìèní Kuyie nnùù.

³ De kó fepíèfè cèntemù ke fité tiwètì timəu,
ke tùðke itemmànkè iməu mièke.

⁴ Kè ti kèè Kuyie ntammè ùùtimè,
ke péu metankperímè,
kè itapíe dàátì tipíìtì timəu.

⁵ Kuyie nhǎǎ pèe mmetankperímè mme,
kè mutǎndiemùu dǎǎ,
ku tǎmmú ti báá na ké mù banté.

⁶ Kuù ǎǎ péi nfetaafè mátárè ke dǎ: Donè ketenkè,
kénáké fetaafè ke dǎ: Ni mekperímè.

⁷ Kè benìtìbè tǎmmúu cómmú,
kè dèe yie nkè benìtìbèe banté ku tǎmmú.

⁸ Kè tiwanwantìi taá ti sǎrè kedúú
títǎdèntì mièke.

⁹ Kuù ǎǎ ínní kuyaakperíkù kubakù cǎnku bíékè,
kéduú nkè muséé nyènní kubakù yóú bíékè.

¹⁰ Kuyie nkuù ǎǎ fuute kè menie mpííté ditǎrì kǎme,
kékpenke kénaánnè timátì.

¹¹ Kuù ǎǎ píe mmenie nyewetè kéduú nkè yèe cíété
kémímí ntipíìtì timəu.

¹² Ke keroo ke wíétiní ke dǎǎri kù dómè
kù yè nyè nhǎmmè kutenkù kuməu mièke.

¹³ Kù ǎǎ yè tǎnní mǎnnì marì ke bo yǎǎ mbenìtìbè to
nye,
yoo kùu bè dǎǎ mesàà.

¹⁴ Isəbu kénté kékeè!
Yí só kéwénté Kuyie ndǎǎri tì diètì.

¹⁵ A yé Kuyie nni yewetè mèè botáà?

A yé kù ãã yĩme kè yewetèe míítáà?

¹⁶ A yé yewetè nùú mètè botí keĩnkàà?
Meciì ndiemè yiè nweè mè dò.

¹⁷ Kubakù cǎnku kó kuyaakù ãã cómmú, kè ketenkèe
tonkè,

kè fǐ nwèè kó tiyààtì tònkè kè kuyiinkù da pĩ.

¹⁸ A bo na képité tiwetì kù dòòmè kè tì kpeñnì ke dò
ntewéitè,
ke dò ntimáti bè yiè ntì ke utáà?

¹⁹ A né n náké ti dò nké kù nàké tì,
tì í dò nkéna kénáké tìmatì,
dè ti dò mbì nwe.

²⁰ M bo na kécau nKuyie n dómè kébéinaà?
N dòmmu ké kù nàké kè ku nyéà?

²¹ Ómòu ãã í nyà diyìe yewetè di dàátí diì mǎnnì,
kè dè nyóó yíe kè kuyaakùu yè kàútóó kè bèe di yà.

²² Kuwenniku yièní kubakù youú bíékè nke,
kè ku kó kumietoo fité Kuyie nke duò tikǎmbùòtì.

²³ Muwērimú mumou yiè ntu Kuyie nti báá na ké kù
nìnte,

kù deumu ke kpeñnì kè ku beèntì siè,

kù me nhǎã í nfěũ nwèè wetí,

kù bekù sei nwe.

²⁴ Dèè te kòo nìtì dò nké nkù dé,
ku kpetì í bonè bèè yèmmè dò mbè wetí.

38

Kuyie mbənté diì tancĩnni Isəbu

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyúní Isəbu kuyaakperíkù
mièke kóò beke ke dò:

2 Wenninwe de yiè nwèè dó kédinne n yèmmè,
nè tináàntì detetirè kpeti?

3 Pĩ nhamáà onitidòù f́,
n yóó da beke tináàntì nti kàa tì nni ntěnné.

Kuyie nkuù baké keĩnkè nè ketenkè

4 Mí nKuyie n do yóó pííté ketenkè kàa bore?
Kàa cii nkè tùòke kàa yé a béi.

5 We ndò ke benné, a ò yéà?
We ndo dɔ́u nkuhɔ́u ké kè benné?

6 Yesã̀nkè yèè kè cùó yè còrmú ba nyĩnkè?
We ndóu nke pũũ kó ditári ketirì?

7 Sikũnwentéwãã do diè ndii m̀nni ditĩnni,
diwèi do bo dii m̀nni Kuyie ntõrè kè yè iú.

8 We nkpetínné dàméèrì kó yecàkè?
O nie ndo puùní dii m̀nni de miekení nè
muwẽrímú?

9 N yóó dátínné dii m̀nni dàméèrì tiwetì tiyààti
kõme,
kè yewetè ntú o kó tɛyaàbòtè.

10 N yóó cónné dii m̀nni dàméèrì ke bo ò kèété
kumà̀nku,
kékpetínné dicàù képáá.

11 Kóò nàké kè ò d̀: A n keriní ke kããku die nha báá
sénté.
A ní yó nkááké die òde kàa néfĩnfirè wẽrímúu deè.

12 Nè a bomè a mu nnàké dikũnwehni ke tú:
Wentáà?

Yáa a benné diyie di bo yènni dii bòrì?

13 F́òò ã̃ duó nkè dèe wenkení kutemmà̀nku
ke kpéété beyeibe be sòràà?

14 Fṣṣ̄ ð nte kè ketenkè wũṣkùu feité
 kéceete μεḡrìmè tibanyààtì kōmaà?
 15 Kè beyeibeε paà be kó kuwenniku
 kubakù kùù do yuo kè kùu kèétáà?

16 A ta dàméèrì ke tùḡke o fũḡ de miεke
 ke cè nke ta dàméèrì bintuotàà?
 17 Bè mu nda benke mukũũ nhèi kó yebòràà?
 A mu nyà kudənkù kó yecàkàà?
 18 A na ke yé kutenkù duó ke mamàà?
 Kàa de yé a n náké kè n yà.

19 Ŷnkuce kərìnè kuwenniku εì?
 Dibìnnì ciε kó kuce borε?
 20 Kè bè tu a dè yùní a bo yà de cīṣtàà?
 A bo banté de εì kó kuceà?
 21 A dò nké ndè yému,
 ke yé a do bomèmu de məǹnì,
 kàa we sũũ nke í dò nkékaa nkédeè.

22 A tùḡke mupãã mboomu kó diheìà?
 A yà fetaafe mátárè kó dikàrì yè boràà?
 23 A yé n dè dḡḡ ke dəu ndè meyei nkó diyie kpéínàà?
 N dè dəú ndè mudoò nè yekpàrè de kpéínàà?
 24 A yé kuwenniku ṣṣ̄ yènní dè képité kutenkàà?
 Diyie yìèní kèè bíékè, kuyaakù iitiní dè ke fuu
 kutenkàà?

25 We nkpeté fetaafe yenébòrè?
 Kè we nhānné kuce fetapíèfè tũ nkù?
 26 We nhṣ̄ duó nkè fèè ni ketenkè òmòu í bo kè?
 We nhṣ̄ nte kè fèè ni fekpáfè òmòu í ã dè?
 27 We nhṣ̄ yĩ fèe cũũnní menie dikpàà,

tɛdɔntɛ dàmɛ̀ɛ̀rì í borɛ
kɛntɛ kɛ timusũũtì yɛ̀nní?

28 Fɛtaafɛ̀ m̀̀kɛ fɛ̀ c̀̀caà?

We nné pɛ́i timaàntì?

29 We mpùó nke pɛitɛ̀ fɛtaafɛ̀ mátárɛ̀?

Mupãã nkóò yɔ̀ tú we?

30 Muséé nhõõ pĩ mmenie nkè mɛ̀ɛ̀ kpenkɛmu kɛ naá

nditári,

kè mɛnie nyĩnkèe naá nkupèrikù.

31 Siwãã kó tenúntɛ̀ sì nùú ntɛ̀ tu ãntɛ̀?

A bo na kɛ́pítɛ̀ kuhõũ kùú sì piítáà?

32 F́óò ã̃ dennɛní kutennakú tiwɛtáà?

F́óò dennɛní mukorimu nè mudàkàà?

33 A yé ikuó ìì bo kɛĩnkàà?

F́óò te kè ì pĩ nyi tãmmú kɛtenkàà?

34 Kàa bɛ́i a tammɛ̀ tuɔkɛ tiwɛtì,

kè mɛnie ncútɛ́nì kɛ da dátínnáà?

35 Kàa pɛ́i fɛtapíɛ̀fɛ̀ fɛ̀ kɛà?

Kàa fɛ̀ yu fɛ̀ yie nke d̀̀ nte m̀́nàà?

36 We nhõõ náké kucáduonku kukó ntamè mɛnie?

We nhõõ náké kukodaakù dè wentémɛ̀?

37 We mbo na nè o kó mɛcìì nkékaa nyɛwɛtɛ̀?

We mbo na kɛbíinnì kɛĩnkè kó sicèe?

38 Kutããyukú ã̃ yĩmɛ kɛwɛtɛ kɛnaá nkɛtenkè?

Yɛdombiɛ nhõõ yĩmɛ kɛwɛtɛ kɛtau?

Kuyie nkuù baké dèè wéi demou

39 F́óò ã̃ duó nkucìrìcìrìyõkù kù bo dimàà?

F́óò piú icìrìcìrìbìá?

40 Ì ã nkpaá oke dìì m̀̀nnì titãdɛntì,

ì kpaá sari dìì m̀̀nnì yɛfãpiè miɛke.

41 We nh̄õõ waá ndikākābii mudii?
 Di bí ð n kuðnnè dīi m̀nni mí nKuyie
 ke áá nke m̀nté mudii?

39

1 A yé sitābó p̄i dīi m̀nnàà?
 Siyóó ð nkuðnnè kup̄it̄eyonku kàa yéà?

2 Sì ð̄ p̄úó k̄emm̄ake betā̀bè b̀de?

A yé si p̄it̄e m̀nnàà?

3 Sì ð̄ nkũũ dīi m̀nni ke bo p̄it̄e si bí,
 k̄om̄p̄en̄e kup̄it̄eyonku.

4 Sìi bí ð̄ kóté k̄ekpenke k̄it̄e muc̄emmu,
 ke d̄t̄e ke t̄enke báá w̄etení diyie marì bit̄i si yòbè
 borè.

5 We mp̄it̄e dikp̄àá kó musāmmarímú ke f̄ĩnko?

We ñt̄ote disāmmarínnanni kó kuh̄õũ?

6 M̄i dī duó ndikp̄àá ted̄ont̄e k̄e dī bo mbo,
 dī kó diārì tu met̄īe nkó ketenk̄e.

7 Di k̄peti í bonè diheì kó kutoweku,
 oc̄enti í k̄p̄áá ke bo di p̄i.

8 Dī firì yetārè ñnk̄e nke ke waà mmudii,
 dī dó d̄e tu timusũũt̄i.

9 Fehā̀t̄inààf̄e bo yie nkàa f̄e p̄ĩnn̄e mutōmmáà?
 F̄e bo yie nk̄ewent̄e dinaadieà?

10 A bo p̄it̄inn̄e fehā̀t̄inààf̄e kuh̄õũ k̄e d̄o f̄e duaà?

F̄e bo nderi dikā̀ ke da tũ nke duò ip̄enaà?

11 A bo ȳi f̄e w̄erímú deu k̄e n f̄e t̄áà?

A bo yie nk̄e f̄e duó nha tōmmáà?

12 A bo nt̄á ke d̄o nf̄e bo k̄ote k̄ew̄etenáà?

A bo f̄e toú ntidiit̄i ke d̄o f̄e ti kp̄ennáà?

13 Fec̄on̄f̄e f̄et̄i p̄ĩntimù í yòu,

kè fε fètì màke ticìtì yòntì mεsàà.

14 Fε né ò nkè fε dáu nfe yiè mmubirímú miεke fε pēstému,

kè yè nduó dende mubirímú tonnìmu miεke.

15 Fε keté ke bá nyé ke dò nhonitì bo na ké yè nà,
yoo kuwanwankù makùu yè pòmму.

16 Fε òó í ndake fε bí kpéí,

dè keté ke bá ndò nfeè ì te.

Fε òó í nyîékù fε bo òumè detetirè.

17 Mí nKuyie n yí fε pā mεciì,

n yí fε duó mεyèmmè.

18 Kè fε mε nyitè ke coké,

fε bá mboti o sãndèètì nè o sãntè be kpεti.

19 Fóò duó ntesãntè muwērímú

ke dàtinné te fòníí dibùà?

20 Fóò te kè tè òó puu dicádónni kōmaà?

Fóò te kè te dabònni yè ke duò tikōmbùtãà?

21 Tè òó poté yetàrè kubiriku kè diwèi ntè bomu te
wērímú kpéí,

kè tè nwetóo te dootitabè kó ditñni.

22 Tè í yé bè tu dè kufōwaá, te bùàtì í duò,

tè òó í nyà kukpàriseú kébotire.

23 Kè didoò kuò nte ìnkè,

kè mεkpāmbii nkó kupié tu níéé.

24 Kè tè pùtìnè muwērímú ke fimmú mεcãã,

kè ditāteheù kuó ntè báá na kécómmú.

25 Kè ditāteheù kuó ntè dò: Toò!

Kénpaá ke díetiri kékeè mudoò kó kunú,

nè behããpñkperíbè péikomè nè mudoò kó ku-
toweku.

- 26 Fṣṣò kó məcìi nhṣ nte kè fetúúfèe pĩnte fe fèti
kécúó nkubakù cànku bíékè ke bo yè tifèti pàntàà?
27 Fṣṣò ṣṣ duó ndinùù kè fèe eitàà?
Fṣṣò ṣṣ nte kè fèe deke yetārè yómmè ke ceé nfe yĩéntàà?
28 Fè ã yepèrè ìnkè nke, fè wentí yepèrè yómmè mme,
yepèrè yómmè mme tu fe kó tecēkpetè.
29 Fè ṣ nke mboní képaaté fe diì,
fè ṣ mboní dedétirè nde keyà fè bo di mù.
30 Fetúúfè bí yò mme yĩ mme,
decírè borè fè ṣ ndé mbo.

40

- 1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Isəbu ke dò:
2 Fṣ nwèè dó mí muwērímú muməu yiè nnè fṣ nti
nenni a məkè ònti ke bo béi?
Fṣ nwèè séi m mí nKuyie nhònti bo a bo n ténné ti?
3 Kè Isəbu ténné ti Yiè nKuyie nke dò:
4 Mí nwèè í tùòke dèmarè, m bo ténné ònti?
N yóu ke pĩ n nùù ndi.
5 M béimu kuce mèmáà n ténke báá kónté,
m báá yíé kébéi kuce medérímè.
Kuyie nyíé ke bənté diì tancĩni Isəbu
6 Kè ti Yiè nKuyie nyíé keyúni Isəbu kuyaakù
mieke kóò nàké ke dò:
7 Pĩ nhamáà onitì fṣ,
n yóó da beke tináaànti nti kàa n ténné.
8 A dó n kó tibeénti cake páíi nweà?
A dó mú ntú osĩnwè kàa tu onatàà?
9 A nɔyṣnɔni mànɔmumu mí nKuyie nkperàà?

A bo na kéréε metammmè n kōmàà?

¹⁰ Tikpeti nè disānni deè múnke tú a kó tisātàà?
Diyetidièrì nè kuwenniku deè múnke tú a kó
diyaàbòràà?

¹¹ A miεke tū mpεike benitibè mediè,
wénté be fenənsīnfè mèmáà kè bèε kēke.

¹² Wénté sifeí yembè kè bèε sīnné,
pənte benitiyonkubε dimənni dimáà.

¹³ Wənné be beməu ké bè dàtinné mutáá,
tanné be difətìrì miεke dibìnni.

¹⁴ De mənni kè n né da sānte,
a namè ke dòò de kó mutəmmú.

Dikondènni kó medonnimè

¹⁵ Wénté dikondènni, mú di dòò n da dòò mè,
kè di yo ntimúti fenàáfè kōme.

¹⁶ A né wénté muwērímú di məke mù,
kéyà di pəukə̀rè tēi mēè botí.

¹⁷ Kè di yóu kpeñni sétìrì kó kudəú dòmmè,
kè di kpèrè mambii mpirí ke pirí.

¹⁸ Kè di kũð dōnnè disəwũð kó imátideí,
kè di cīntíi dò nyimátikpāntíi.

¹⁹ Mí nKuyie n dòò de deməu miεke, m mēnke né di
ndòò,
mí nwèè di dòò mú di duó ndisiè.

²⁰ Yətārè ìnkè nke di waəmmè di diiti
tiwanwanti sənti timəu kpèiti dè.

²¹ Di dəu tifəpèùti miεke nke, kukó nkó tipènti
miεke,

dèè dò nkupúú meniε mborè.

²² Di ə ndíéké tifəpèùti déè mme,
kè kukó nkó tipùònti di fité.

23 Bá kè kukó ndó kùu ta kérie, di í yĩ̀kù,
kè meniε mpũ̀ ò nke puotì di nùù di mbúútóo.

24 We mbo dáátí kè di wetínko kè di pĩ,
kékeuté di yèì?

Femù̀òfè kó medonnimè

25 Bè pĩ̀mmu femù̀òfè kuyĩ̀mpiennàà?
Dekòkòrè bo kũ̀ fε nóndenkàà?

26 A bo tōnné fekòtìfè femù̀òfè yèìà?
Dekòkòrè bo duute fε baàà?

27 Fεè bo da bámmáà?
Fεè bo nda náánnè diyò̀nnàà?

28 Fè bo da dṑunnè dinù̀u mari kè d̀:
M bo ntú a kóo tōntì n fòmmu muməu miεkaà?

29 A bo nfè kpèitinè bè kpèitinè m̀ tenòt̀àà?
A bo fè pítinné k̀a bí inítipò̀i nfè kpèitinàà?

30 Beyĩ̀mpĩ̀mbè bo fè d̀u nkénfiit̀aà?
Bεpotambè bo fè posirì k̀fít̀aà?

31 Mεpembii mbo fũ̀ũ̀kú fε k̀̀nkàà?
Mεkpāmbii mbo ta fε yuuà?

32 Nóo nha nòutè fε ïnkè kéndò nha fè d̀nè dikp̀anni,
k̀a borè yìé nè a bo mbomè!

41

1 We nyèmmè bo ò pā kòò d̀ ò bo fè na?
A bo fè yàmè máà sànnèmu kè kufōwaá n da autè k̀a
do.

2 We mbo yĩ̀ o kṑmbù̀d d̀u kè fè wènté?
We nné bo dáátí kè m baao mí nKuyie?

3 We nni mpènte o kperε kè ò d̀ nkòò yietí?
Dèè kó dimàà bo ketenkè ïnkè m̀i dè te.

4 N yóo wēte kébéi nfemùòfè fenfe kpéi nke,
M mu nné í nàké fe tùòti kó muwērimú kpéi,
fè kònti pìité ke wennimu.

5 We mbo dáté fe yaabòrì de ìkè bíékè?
We mbo ta fe yèi saku?

6 We mbo kpeté fe nùù kó dicàù?
Fenimbòbòre fííkú dè dè duò tikòmbùòti nti.

7 Kè tidòpìiti kó ináú dóké fe ìnkè,
ke tau ke dò mbè ti wēnné ke uté.

8 Bá kù kè kù kàá nkutèkù,
muyaá nyí pēnkù ti cuokè.

9 Kè ti wē nke taunè titòbè,
ke pī ntitòbè teii bá ke í dò nkéna kényate.

10 Kè fè cīē mmuhāá ntíété,
kè fè wènténí dè ndò ndiyiè bo ke yetiní,

11 Kè muhāá mmínní fe nùù mièke,
kè ihāāpémperí yièní.

12 Kè kuyukú yièní fe wūḡ,
ke dò ntekūmbotè ḡḡ fānte kè kùù yukú híyè.

13 Kè fè wei yekūḡ ncóuté,
kè muhāá nyènní fe nùù mièke.

14 Kè muwērimú bo fe fòníí mièke,
kè wèè fè yà kufōwaá nhò auté.

15 Kè fe kònti wēñnè titòbè teii,
ke kpeñnì bá ke í dò nkénampè.

16 Fè í dé dèmarè,
dèmarè báá na ké fè yòkùnnè.

17 Kè fè iténí kufōwaá mpī nyedakperè,

ké yè auté kè yè ncokù ke sərì.

¹⁸ Kukpàrìseú í fè fũũku,
dikpǎnnì nè disiè mɛè máà ndi.

¹⁹ Fɛ borè timátì dònne timútì nti,
fɛ borè disəwũḽ nè kudáú kùù dùrí dè í cáá.

²⁰ Fè í cokù kupie,
yeditifǎntárè dò ntimútì nti fɛ borè.

²¹ Didùrì í duò fɛ kǝmbùḽtì,
kè dikpǎnnì fũntɛ fè ɔ ndi daúmu.

²² Fɛ pəutì cùóké sikǎũ nsi meyómme kpesi,
kè fè kèté dè ndò mbè dɔtenè dinaakǎǎ.

²³ Kè fè do dibinni dì fǎntemu tekũmbotè kǝmɛ,
kè kubinku nku kùu kutirè kéndò mbè tùò nti-
húúntì.

²⁴ Kè fè pɛɛtɛ dè dèè dɔúnko kuhǎawenniku,
kè difɔ̀tirì cũmpuri dontenè tiyùpɛítì.

²⁵ Kɛtenkè ìnkè òmòù í fè baké,
bè fè dàḽ nè fɛ kǝmbùḽ ndi.

²⁶ Bá dèè dɛu fè ɔ nwetóomu,
fèè baké tiwanwantì timəu dikpáà miɛke.

42

Isəbu bantému è í túmè òmòù

¹ Kè Isəbuu tɛnné ti Yiè nKuyie nke dò:

² M bantému ke dò nha nə ndeməu,
n yɛmu timatì í bomè a yĩèkú tì.

³ A naatimu a béimmè ke tú:
Wenninwe dɛ yiè nwèè da sei?

Dɛ yiè nyí bantému,
n do náá ntì pɛɛtɛ tìnti n wɛrímú, bá n yí yé.

⁴ A do n náámmu ke tú n da kénté,
kàa m̀̀ke tìmatì ke bo m beke, k̀̀e n tì nda t̀̀nné.

⁵ Bè do n nàkému a kpéí,
di mm̀̀nnì ndi n né da yàmè nè n ǹ̀nfè.

⁶ Dèè te k̀̀e n yie n caàrìmè ke dèmmu,
k̀̀e n yèmmè caàrè k̀̀e n kàri mutáá nnè mutápeí nde
̀̀nkè.

TI YIE NKUYIE NWETE KE ÍIMME ISƏBU

⁷ Ti Yiè nKuyie nnàkénè Isəbu dìi m̀̀nnì kédeè,
k̀̀ébéinnè Edifasi Temaà èi kou ke dò: M mieke di
yèmu f̀̀ nnè a népobè bedé, di í nàké n kpéí k̀̀e
dè sié n kóo t̀̀ntì Isəbu d̀̀òmè. ⁸ Di mm̀̀nnì, di
waá nyenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè, ke
s̀̀nkénè n kóo t̀̀ntì Isəbu ké yè nni nféúte k̀̀etuə. N
kóo t̀̀ntì Isəbu n dó wè bo m bántè di kpéí, bá m báá
di d̀̀ò n do dò nké di d̀̀òmè. Di í nàké n kpeti k̀̀e dè
sié n kóo t̀̀ntì Isəbu d̀̀òmè.

⁹ Mèmmè k̀̀e Edifasi Temaà èi kou nè Bididaa Suaa
èi kou nè Sofaa Naamaa èi kou bè k̀̀atèmè k̀̀édòò ti Yiè
nKuyie mbè nàké tì. K̀̀e ti Yiè nKuyie ncəuté Isəbu
báámmu.

¹⁰ Isəbu bàntè memme Kuyie nkè k̀̀uu ẁ̀te kóò
cònnè o f̀̀tìrì, kóò t̀̀nné o kpàtì k̀̀e d̀̀e nòs nkuce
m̀̀démè démè. ¹¹ Isəbu tebíi siməu nè o t̀̀bè nè o
népobè bèè do ò yé nè dim̀̀nnì k̀̀e bè nkərìní koò
d̀̀ú. K̀̀e bè nwè nke yo nho c̀̀ètè k̀̀e bè ò totírínè o
sém̀̀mè koò bàá meyi Kuyie nhò b̀̀nté mè kpéí. K̀̀e
bè nhò p̃́á mbá wè mèdítìbii m̀̀máà nè m̀̀səə nkó
mumámáá.

12 Kè ti Yiè nKuyie ndòò Isɔbu mesàà nho we yēsɔnye miεεε, kè dèe pɛ̀ɛ̀tè ò dèèni yè. Kòo mɔ̀tɛ ipe tekɔupíríítè nè sikɔupísìnàà (14000), yòyòbè sikɔupísikuò (6000), inààke ìdèi ìdèi tekɔupíríítè (1000), sãmmarímúbè tekɔupíríítè (10000). 13 Ke múnkεε mɔ̀tɛ ibí benitidaabè bèyiekè, benitipòbè bètããti, 14 kòo yú denitipobire deketirè ke dò: Yemima (dèè tu tenónkpetε), ke yú dedèrè ke dò: Kesia (dèè tu kànnédì kó mupóó), ke yú detããnnè ke dò: Kedenni-Apuki (dèè tu tenɔnfãntε). 15 Be kó ketenkè kemɔu miεεε onitipòkù mɔ̀u do í wenni ke tùòke Isɔbu kó besapàmbè kè be ciceε bè wènné bεmbε nè be tãbè ké bè toté bè dò nkétieke dè.

16 De kó difɔ̀nkúò kè Isɔbuu sɔ̀tɛ kénfòu ke dò yεbie ntekòutè nè sipísìnàà (140), keyà o bí nè o yaábí, nè o yaábí kó ibí, 17 ké nyóó kú ke kòtè mesàà nke tùòke o yiè.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16